

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯНЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 41 (1874)

П'ятниця, 9 жовтня 2015 р.

Видавється з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

«ВИШИВАНКИ ВІРИ РОЇК – ЦЕ ЧИ НЕ ЄДИНЕ, ЩО СЬОГОДНІ ДУХОВНО ЩЕ ПОВ'ЯЗУЄ КРИМ З УКРАЇНОЮ...»

6 жовтня в бібліотеці ім. І. Франка у Сімферополі відбувся вечір пам'яті вишивальниці-героїні Віри Сергіївни Роїк, чия життева ниточка обірвалася 5 років тому такого ж погідного осіннього дня... На запрошення сина Віри Сергіївни – Вадима Михайловича відгукнулися кримські митці, письменники, журналісти, працівники музеїв, бібліотек, педагоги, учні, студенти. Для представників кримського українства цей захід став щасливим «легальним» нагодою побачитися, поспілкуватися і вклонитися пам'яті знаменитої землячки, чий вишиванки, як прозвучало в одному з виступів, – чи не єдине, що сьогодні духовно ще пов'язує нас з Україною...»

(Продовження на стор. 15)

Фото В. Качули

Петро Порошенко: МИ РЕАЛЬНО ПОЧАЛИ ВІЙНУ З КОРУПЦІЄЮ

Президент Петро Порошенко на першому засіданні Національної ради з антикорупційної політики наголосив, що нині в Україні майже щодня відбуваються гучні корупційні викриття та резонансні затримання, а за останні два місяці більше півтисячі осіб було притягнуто до кримінальної відповідальності.

«Вони є індикатором того, що ми реально почали війну проти цього найбільшого зла та того, що ніхто і ніколи не захистить корупціонера від справедливого покарання», – підкреслив Глава держави. За його словами, найбільше корупціонерів притягнуто до відповідальності у Києві, Дніпропетровській, Одеській, Закарпатській, Харківській, Львівській та Донецькій областях. Також повідомлено про підозру народному депутату, керівникам державних служб та структур, районних державних адміністрацій та рад, управлінням Держземагентства в декількох областях, прикордонникам, начальникам загонів, вищим офіцерам

СБУ, МВС, Держслужби з виконання покарань та різних держагенцій. «Це – безпредecedентна кількість справ, які на сьогодні перевірюють в опрацюванні. Впевнений у тому, що це належним чином буде доведено до кінця», – заявив президент.

Крім того, нарешті почали притягуватись до відповідальності судді: запрацювали Вища кваліфікаційна комісія суддів і Вища рада юстиції, які дозволяють зняти недоторканність з суддів. Президент зазначив, що якби Верховна Рада підтримала законопроект про внесення змін до Конституції щодо зняття депутатської та обмеження суддівської недоторканності, то робота в цьому напрямку була значно спрощена.

Президент наголосив, що всі ці результати є свідченням ефективної роботи прокуратури, СБУ та МВС. Створюється нова інфраструктура для більш ефективної боротьби з корупцією. «Ми завершуємо створення відповідної інфраструктури

на засадах прозорого конкурсного відбору формуюмо ескадрони чесних і непідкупних правоохоронців, непродаючих і готових іти до кінця», – зазначив Петро Порошенко. Зокрема, президент у цьому переконався під час запуску патрульної поліції, символом якої є «антикорупційність і те, що поліцейські не беруть хабарі».

Президент нагадав, що недавно склали присягу нові детективи Національного антикорупційного бюро, а нині йде активна робота та розпочався конкурс для формування спеціальної антикорупційної прокуратури. «Абсолютно не розумно, коли детективи Антикорупційного бюро вже отримують з державного бюджету заробітну плату, коли вони направлюють корупційні справи, – а найближчим часом усі справи щодо чиновників відповідного рангу мають бути передані до Антикорупційного бюро, – і водночас ми сьогодні стримані відсутністю вертикаль антикорупційної

прокуратури», – підкреслив Глава держави.

Говорячи про безпредecedентний конкурс, який зараз розпочався щодо формування нового керівництва місцевих прокуратур, президент висловив сподівання, що Верховна Рада затвердить найближчим часом відповідні комісії. «Чекаємо сміливих, чесних, професійних юристів, які сьогодні зможуть представити нове обличчя прокуратури», – зазначив Глава держави.

Президент наголосив, що не лише від керівників органів залежить ефективність боротьби з корупцією. «А точніше: не тільки і не стільки від керівника залежить, а, насамперед, від того, що ми сформуємо дуже потужну систему, яка відкине в минулі рідянські залишки та сформується з європейськими принципами абсолютно нові підходи для формування правоохоронних органів», – підкреслив Петро Порошенко.

МУСТАФА ДЖЕМІЛЕВ ПООБІЦЯВ АБО ПОБОРОТИ КОРУПЦІЮ, АБО ПІТИ З ПОСАДИ ГОЛОВИ НАЦРАДИ З АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

В Україні створено новий орган боротьби з корупцією – Національна рада з антикорупційної політики. Її очолив відомий дисидент, громадський діяч та один із лідерів кримськотатарського народу Мустафа Джемілев. Рада буде займатись імплементацією західного досвіду та виробленням рекомендацій для державних агенцій. Голова Національної ради з антикорупційної політики Мустафа Джемілев тричі пообіцяв звільнитися, якщо він побачить, що на новій посаді не може нічого зробити з корупцією. 6 жовтня він провів перше засідання новствореної ради, яке пройшло в Адміністрації Президента України.

(Продовження на 3-й стор.)

Шановні читачі! Абсолютно дика, брутальна історія («чудище обло, озорно, огромно, стозевно і лаяй!») розвивається у цій дні в одній з кримських шкіл. Як стало відомо редакції, група «ура-патріотичних» батьків активно «обробляє» адміністрацію школи і збирає підписи, щоб звільнити колишнього (до «кримської весни») вчителя української мови і літератури, одного з найкращих, найдосвідченніших, з 30-річним стажем, з двома вищими освітами педагога, якого звинувачують... ну, наприклад, у тому, що в класі, при учнях назвав Кіїв древнішим за Москву. А ще – який жах! – діти чули, що він розмовляє українською! То хіба може такий вчитель навчити чомусь хорошому?!

Сподіваючись, що у наділених владою і здоровим глупдом людей таки вистачить того глузду, аби не допустити оголошення в Криму сезону «половання на відьом», нас попросили поки що не називати школу, де це все відбувається. Ale давайте вже зараз – щоб не жити заднім розумом! – подумаемо, хто і як – юристи, держава, правозахисні організації – можуть допомогти учителю в цій ситуації (а конфлікт такий у Криму, підозрюємо, далеко не поодинокий). За процесом слідкуємо...

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ»

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою пра-
во скороочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua
Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журнальне
видавництво»

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Київ
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniictvo@gmail.com

Розповсюдження,
передплата, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050)310-56-63

ПРЕЗІДЕНТ НАЗВАВ ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПАРИЗЬКОГО САМІТУ «НОРМАНДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ»:

ВІД ПРИПИНЕННЯ ВОГНЮ - ДО ПЕРЕМІР'Я

Президент України Петро Порошенко в інтерв'ю українським телеканалам повідомив підсумки зустрічі у «нормандському форматі», яка відбулася між лідерами України, Франції, Німеччини та Росії 2 жовтня у Парижі, та розкрив головні досягнення та нові виклики і загрози, які принес цей саміт.

Главовним результатом паризького саміту президент назвав «перехід від режиму припинення вогню, після відведення військ, після підвищення функції ОБСЄ – до режиму перемір'я».

«Це вже нові реалії і ми до цього йшли довгі півтора року, – сказав Глава держави та додав, – це важливі досягнення, коли не гинуть українці, коли не стріляють». При цьому він зазначив, що будь-яке інше питання – політичне, гуманітарне, соціально-економічне – можна обговорювати лише тоді, коли ми маємо перемір'я.

Президент заявив, що «подахими кроками, і ми починаємо вірити, що вони можливі, є повернення України на Донбас». Він наголосив, що «без виборів за українським законодавством, без політичного тегу, без видення військ, без повернення українських ЗМІ, без повернення діяльності українських партій повернуті український суверенітет на Донбас неможливо». «І я рішуче, як гарант Конституції і як Президент України, буду боротися за кожен клаптик української землі. Перший – Донбас, далі – Крим», – сказав Петро Порошенко.

Президент наголосив, що головними темами обговорення в Парижі були терміни і кроки щодо прискорення і послідження імплементації Мінських угод. При цьому він зазначив, що «результати є надзвичайно переконливими», але підкреслив, що «якщо будь-який пункт Мінських домовленостей не виконується, то є відповідальність – санкції, їхнє посилення і продовження». «Інших механізмів ми не маємо», – сказав він.

Також президент детально пояснив суть суперечок, які виникали під час перемовин. За його словами, існували деякі пропозиції, частина з яких могла бути прийнятою до уваги, частина – категорично не сприймалася українською стороною. Так, він заявив, що не дозволить, щоб тимчасово внутрішньо переміщені особи були позбавлені права голосувати на наступних місцевих виборах на Донбасі.

«Я, як президент, цього не дозволю, бо це – українські громадяни, український

«якір» Донбасу, і вони будуть голосувати на місцевих виборах на Донбасі, кому і якби не хотілося їх позбавити голосу. Я – гарант Конституції, я маю забезпечити їхне конституційне право, і я никому не дозволю на це право відійти», – заявив Петро Порошенко, коментуючи обговорення питання про вибори на Донбасі під час «нормандської зустрічі» у Парижі.

Друга позиція під час обговорення цього питання стосувалася доцільності обмеження права участі українських політичних партій у місцевих виборах на Донбасі. Президент наголосив: «Цього не буде, як українські політичні сили будуть брати повноцінну участь у виборах на Донбасі».

Також, за словами прези-

дента, українська сторона відстояла позицію, що умовою проведення демократичних виборів на Донбасі є повноцінна діяльність засобів масової інформації. «Жодних виборів без повноцінної участі і висвітлення подій українськими ЗМІ бути не може. Бо це – право українців на Донбасі знати правду», – сказав Петро Порошенко.

Президент особливо наголосив на тому, що, попри намагання «роздрігти» в російських засобах масової інформації та «п'ятою колонною» в Україні певні тези щодо нібито можливості амністії усіх без винятку бойовиків та можливості їхньої участі у виборах, нібито необхідності внесення змін до закону про особливий режим місцевого самоврядування і введення їх в дію до виборів, це не привело до зміни позиції України та її партнерів під час переговорів.

«Українська делегація в Парижі спільно з партнерами України Німеччиною і Францією чітко заголосила на тому, що жодних змін до Мінських домовленостей вноситися не буде», – сказав Петро Порошенко. В інтерв'ю президент також повідомив, що якщо ОБСЄ мала можливість працювати лише в буферній зоні, то тепер працюватиме на усій окупованій території, де матиме мандат перевірки. «Якщо хтось не допускає, – це є порушення Мінських угод. І за порушення Мінських угод є чітка відповідальність. Нарешті, ОБСЄ повинна вже зараз мати доступ до неконтрольованої ділянки українсько-російського кордону», – акцентував увагу журналістів Гла-
ва держави.

При цьому він наголосив, що «виведення іноземних військ має відбутися зараз, без будь-якої прив'язки до виборів, про що чітко написано в Мінських домовленостях», та зазначив, що ця позиція чітко підтверджена керівниками Франції та Німеччини і про це повідомлено російської стороні.

зій та розбіжностей з цього приводу та узгодження із нормами міжнародного права з метою захисту прав держави, громадян і юридичних осіб.

Петро Порошенко не привітав президента Росії Володимира Путіна з днем народження, який той святкував у середу, 7 жовтня.

Це випливає з коментаря голови пресслужби Адміністрації Президента Андрія Жигуліна, пише «Українська правда».

«Усі привітання завжди публікуються на сайті президента», – сказав він. На сайті президента привітання Путіну становим на 17.45 не було.

Як відомо, Путін також не вітав Порошенка з 50-річним ювілеєм, який український президент святкував 26 вересня. Також Путін не вітав Порошенка з Днем Незалежності України протягом останніх двох років. У середу, 7 жовтня, Путіну виповнилося 63 роки.

Глава держави пояснив, чому ідея цих виборів мала загрозливий характер: «Ми маємо досвід минулого року, коли підписані 5 та 19 вересня Мінські домовленості були зруйновані і знищенні проведеним незаконними виборами. Всі пам'ятають, що почалося після проведення цих так званих виборів – відкриті воєнні дії, загибель сотень, тисяч людей, цивільних і військових», – зазначив президент. Він наголосив, що це була велика країна, яку заплатила Україна й яку заплатила Росія за цю авантюру. Тому головна мета була не допустити незаконних фейкових виборів, які були оголошені, та зафіксувати початок перемір'я.

Президент повідомив, що під час перемовин він висунув пропозиції, згідно з якими має бути відведена не лише важка зброя, яка була передбачена Мінськими угодами, а й танки, міномети, артилерія калібром менше 100 мм, та нагадав, що українсь-

УКРАЇНА АРЕШТУВАЛА МАЙНО КРИМСЬКИХ СУДІВ-ЗРАДНИКІВ НА ДВА МІЛІЯРДИ ГРИВЕНЬ

Рішенням українських судів арештовано майно 276 кримських суддів, які підозрюються у зраді, на суму понад 2 млрд. грн. Про це повідомив у відповіді на запит «Укрінформу» перший заступник прокурора АР Крим Назар Холодницький.

«В рамках проваджень, що розслідають слідчі, накладено арешт на майно підозрюючих на суму понад 2 млрд. грн.», – зазначив він. Н. Холодницький уточнив, що наразі на підконтрольній українській владі території арештовано 122 транспортні засоби, зокрема, автомобілі преміум класу Toyota, BMW, Acura, Honda, Mazda, Mercedes, а також 149 об'єктів нерухомості, серед яких квартири, домоволодіння та земельні ділянки у місті Дніпропетровську, Дніпропетровській, Київській, Полтавській та Луганській областях.

За його словами, судом також арештоване майно кримських депутатів-зрадників: «Накладено арешт на 35 квартир, 27 житлових будинків та 13 нежитлових приміщень загальною площею близько 22,6 тис. кв. м, 19 земельних ділянок та 47 транспортних засобів». Щоправда, прокурор уточнив, що переважна більшість арештованого майна перебуває на тимчасово окупованій території АР Крим, окрім кількох квартир в м. Києві, садового будинку в Обухівському районі Київської області, домоволодіння в Херсонській області і земельної ділянки у Чернівецькій області. «На даний час вживаються заходи щодо виявлення та накладення арешту на банківські рахунки підозрюючих депутатів у всіх банківських установах України», – повідомив він.

Н. Холодницький також поінформував, що суд наклав арешт на нерухоме і рухоме майно 144 колишніх прокурорів АР Крим, на суму близько 50 млн. грн. «Постановами слідчого підозрюючих у державній зраді прокурорів оголошено в розшук. Печерським районним судом міста Києва надано дозвіл на їхнє затримання. У вересні цього року оголошено підозру ще 123 працівникам прокуратури про склонення вказаних злочинів. Робота на цьому напрямку триває», – додав перший заступник прокурора АР Крим.

Як повідомляє «Укрінформ», 276 суддям АР Крим було оголошено про підозру у державній зраді в травні поточного року. Також у держраді підозрюються 267 прокурорів.

КОНСТАНТИНОВ ВВАЖАЄ БЛОКАДУ КРИМУ «ЗАГРОЗОЮ ГЕНОЦИДУ»

Глава російської «Держради» Криму Володимир Константинов назвав «злочином» громадянську акцію з блокади провезення продуктів і товарів до Криму, організовану активістами з боку Херсонської області. Про це він заявив на засіданні президії кримського парламенту 6 жовтня, повідомляє прес-служба відомства.

«Блокада, побажання смерті – це не просто заклик до злочину, а загроза геноциду. Це – реальні помисли фашистських незаконних бандформувань, і вони цього не соромляться. Їхня злочинна, публічна мета – знищити народ», – цитує Константинова його прес-служба.

Він також закликав російську прокуратуру Криму «дати правову оцінку діям українських політиків».

20 вересня розпочалася безстрокова акція з блокування вантажного транспорту, що прямує до Криму з продуктами і товарами, ініційована лідерами кримських татар.

Учасники «громадянської» блокади, як і раніше, не пропускають фури на півострів. Учасники кримськотатарського національного руху та представники добровольчих батальйонів розбили на адміністративному кордоні з боку Херсонщини наметові містечка і заявляють, що не допустять відновлення товарних поставок на окуповану територію. Кримська влада та влада Росії насудили ці дії, але при цьому заявили, що Крим не відчує наслідків блокади.

* * *

Жодна вантаж

МУСТАФА ДЖЕМІЛЕВ ПООБІЦЬЯВ АБО ПОБОРОТИ КОРУПЦІЮ, АБО ПІТИ...

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.)

За словами М. Джемілєва, який, крім того, обіймає посаду Уповноваженого Президента України у справах кримськотатарського народу, ефективна боротьба з хабарництвом необхідна, у тому числі і для повернення Криму.

«Головною метою решти може життя буде, напевно, звільнення моєї території, моєї країни, моєї народу від окупації та побудови нової автономної республіки в складі України. А я знаю, що це можна реалізувати, лише якщо в нашій країні все буде в порядку. І перш за все, якщо ми звільнимось від нашої головної зарази — корупції», — наголосив М. Джемілев.

На його думку, головним сьогодні є імплементація західних методів в Україні, а також координація як і з іншими урядовими агенціями, так і з громадським сектором.

Джемілев визнає, що реальна боротьба із корупцією так і не почалася — він погоджується із більшістю бізнесме-

нів, з якими знайомий. Все залишилося, як при Януковичі, лише деякі держслужбові почали брати більше за ризик, сумно жартує він. Масштаб корупції в Україні просто колosalний, говорить М. Джемілев.

Проте, згідно зі статистикою, яка була озвучена Президентом України Петром Порошенком перед першим засіданням Національної ради, за останні два місяці до кримінальної відповідальності за статтями, пов'язаними із корупцією, притягнули понад 500 осіб, 492 з яких засудили, у тому числі позбавленням волі. Лідерами за кількістю засуджених корупціонерів є Київ, Дніпропетровська, Одеська, Запорізька, Харківська та Закарпатська області.

П. Порошенко також наголосив, що створення нового органу пов'язано, у тому числі, із обов'язками України перед західними партнерами, зокрема, боротьба із корупцією сприятиме приєднанню введення безвізового режиму для українців, які хочуть поїхати до Шенгенської зони. Він також заявив, що Верховна Рада дещо недопрацювала в питаннях протидії корупції.

«Якби Верховна Рада проголосувала мої пропозиції, вже підтримані Конституційним судом та включені в порядок денний, про відміну депутатської недоторканності та недоторканності з суддів,

роботу щодо боротьби із корупцією можна було б виконувати ефективніше», — заявив президент. Він також заявив, що чекає від парламенту ухвалення закону, який би забороняв виходити під грошову заставу держслужбовцям, які обґрунтовано підозрюються у хабарництві.

До Національної ради також увійшли представники урядових агенцій, а також таких міжнародних та українських організацій, як Американська торговельна палаця в Україні, Група держав Ради Європи проти корупції, Європейська бізнес-асоціація, Всеукраїнська спілка ветеранів АТО та інші. Рада буде займатися не стільки репресивною діяльністю, скільки готовити рекомендації щодо боротьби з корупцією для державних органів та інших структур. Однією з рекомендацій уже стала пропозиція підвищити зарплати для працівників правоохоронних структур.

На думку виконавчого директора Transparency International Україна Олексія Хмарі, такого органу і справді не вистачало Україні. Analog працював ще за часів Януковича, але у ньому майже усіх членів контролювали Янукович, а сам орган збиралася лише тричі за весь його термін. Із новою радою все по-іншому, впевнений Хмарі.

«Завдання цього органу раз на місяць, раз на квартал максимум, збирати за одним

столом організацій, установи та фахівців для того, щоб звірити годинник та пульс по тому, чи є антикорупційні зусилля в Україні, чи немає. Створенням такої інституції передбачається законом про антикорупційну стратегію, саме такого дорадчого органу фахівців, які на цьому питанні знаються», — зазначив Хмарі. За його словами, також Національна рада може взятися за реалізацію деяких ініціатив, які провалили чи відклад на наступний рік уряд, зокрема, моніторинг декларацій та стилю життя чиновників.

Проте виконавчий директор профільної громадської організації «Центр протидії корупції» Дар'я Каленюк нагадує, що при створенні цьому органу не надали конкретних повноважень.

«Це була найпростіша вимога. В ідеалі, якщо президент захоче, ця рада могла б виявляти, що практиче, що не практиче, що встановлення антикорупційних законів. Але все залишиться від президента, — якщо він не захоче, щоб це був дієвий орган, люди просто не будуть збиратися», — говорить експерт. Вона також зазначає, що створення подібного дорадчого органу буде найпростішою вимогою Євросоюзу в сфері боротьби із корупцією.

Д. Каленюк також вказує, що ця рада — це фактично лише група людей, які мають радити президентові, та називає створення нового органу кроком без чітких повноважень.

Михайло ШТЕКЕЛЬ
www.radiosvoboda.org

ТИМ ЧАСОМ...

ГЕНПРОКУРАТУРА НЕ ЗНАЙШЛА ВИННИХ У ВТЕЧІ КЛЮЄВА

Генпрокуратура України не знайшла винних у втечі народного депутата Сергія Клюєва. Про це йдеться у листі ГПУ у відповідь на звернення народного депутата Сергія Лещенка, який наводить «Українську правду».

«У ході слідства перевіряються обставини втечі Клюєва С.П., у тому числі щодо можливого сприяння йому в цьому певних службових осіб, однак конкретних фактів,

які б це підтверджували, не встановлено», — зазначили у відповіді. І додали, що продовжують шукати народного депутата.

Як відомо, 3 червня Верховна Рада дала згоду на арешт Клюєва. Попри те, що було відомо про спроби Клюєва втекти, не було вжито заходів, аби перешкодити йому в цьому. Згодом його оголосили в розшук.

ПОРОШЕНКО ВІДПОВІВ ВІДМОВОЮ НА ПЕТИЦІЮ ПРО ПОКАРАННЯ ДЕРЖСЛУЖБОВЦІВ-ХАБАРНИКІВ 20 РОКАМИ УВ'ЯЗНЕННЯ

Президент України Петро Порошенко виступає проти збільшення міри покарання до 20 років позбавлення волі за хабарництво для державних службовців. Про це йдеться у відповіді Глави держави на відповідь на петицію, що розміщену на його сайті.

«Згідно з чинним законодавством України, кримінальна відповідальність за вказаний злочин передбачена статтею 368 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди

службовою особою» Кримінального кодексу України. Санкція зазначененої статті передбачає міру покарання у вигляді позбавлення волі на строк від восьми до двадцяти років з позбавленням права обійтися певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна та з спеціальною конфіскацією», — йдеться у відповіді.

За словами Порошенка, на

сьогодні, згідно з чинним кримінальним законодавст-

вом України, максимальний строк позбавлення волі становить до 15 років за особливо тяжкий злочин, у тому числі поєднаний з умисним позбавленням життя людини. «Внесення змін лише до однієї статті Кримінального кодексу України щодо посилення міри покарання державним службовцям до двадцяти років позбавлення волі може не відповісти тяжкості кримінального правопорушення порівняно з ін-

шими злочинами, передбаченими кримінальним законодавством України», — вважає Глава держави.

«На рівень хабарництва більше впливає не суворість, а невідворотність покарання. А тому приоритетом є проведення судової реформи. З огляду на викладене, зазначене питання не можна розглядати окремо без комплексного підходу до змін у чинні кримінальне законодавство», — додає президент.

Віталій КАСЬКО, заступник генпрокурора:

«ДІАМАНТОВИХ ПРОКУРОРІВ» ПРИКРИВАЮТЬ ВІЩІ ПОСАДОВЦІ СЛІДЧОГО УПРАВЛІННЯ ГПУ

Заступник генпрокурора Віталій Касько очолює управління, яке займається розслідуванням злочинів високопосадовців, а також відповідає за міжнародне співробітництво. Зокрема, займається поверненням в Україну грошей, арештованих на рахунках членів «сім'ї» Януковича. У відомстві він людина не нова: на керівних посадах встиг попрацювати при вісімох прокурорах і при цьому тричі звільнитися. Востаннє в ГПУ повернувся у травні 2014 року на запрошення Олега Махніцького. Про його тандем з іншим заступником — Давидом Сакварелізі, українці дізналися після гучного затримання так званих «діамантових прокурорів». В. Касько тоді відповідав за процесуальне керівництво операцією. Невдовзі він заявив: стосовно його прокурорів порушили кримінальні справи. З цього приводу в ГПУ розгорівся скандал, який закінчився відставкою першого заступника генпрокурора Володимира Гузія. Однак, схоже, суперечності серед керівництва ГПУ на цьому не закінчилися. В інтерв'ю «Укрінформу» Віталій Касько розповів про тиск на його підлеглих, підсумки другого тестування та свої плани щодо подальшої роботи.

— Нещодавно посол США в Україні Джеффрі Пайєтт доволі різко розкритикував роботу Генпрокуратури, яка, за його словами, підриває реформи. На Вашу думку, чи справедливо була критика?

— У посла США в Україні своє-

воно ґрунтуються на висновках і спостереженнях за результатами роботи ГПУ та її публічного іміджу. — Чи заладився конфлікт у Генпрокуратурі, який виник після затримання «діамантових прокурорів»?

— Скажімо, ситуація заморозила-

ся, а кримінальні справи стосовно Ваших підлеглих закрили?

— Ні. Як мінімум дві справи розслідує Військова прокуратура стосовно працівників Генеральної інспекції. Ці абсолютно надумані кримінальні провадження є засобом психологічного тиску на прокурорів і слідчих.

Також одну справу намагаються за певною схемою реанімувати через суд. Вона стосується наших слідчих, прокурорів, працівників СБУ і суддів апеляційного суду. Ця справа була закрита після громадського розголосу на другий день після порушення. Тепер якимось чином постанова про закриття цього провадження опинилася в підозрюваного Володимира Шапакіна, який не має жодного відношення до цієї справи, і оскаржив її в суді. Тобто це така собі «схема» відновлення кримінальне провадження щодо

наших прокурорів, але вже через суд. Отримав цю постанову захист Шапакіна у Головному слідчому управлінні ГПУ, не маючи до цієї справи жодного відношення і не маючи там жодного процесуального статусу. Про що це говорить?

Про те, що вищі службові особи Головного слідчого управління ГПУ як працювали на захист «діамантових прокурорів», так і працюють. Тим самим дається сигнал іншим прокурорам, що проблеми в системі будуть саме в тих, хто бореться з корупцією, а не навпаки.

— Один з «діамантових прокурорів» Корнієць стверджує: продовження слідства з двох до чотирьох місяців свідчить, що справа «сиплетється»...

— Заява Корнієця — маніпуляція. Справу такої категорії направити за два місяці до суду неможливо і безвідповідально. Це якраз більш і свідчило про те, що її хочуть

чимшивше закрити. Враховуючи обсяг доказів і матеріалів, які в цій справі треба перевірити, наявні чотири місяці — це не строк. Зарах на завершення діякі експертизи і процесуальні дії. До суду справу пла-

немує направити в листопаді.

— Насільки реалістичним є поновлення Корнієця на посаді через суд, про що він неодноразово заявляв?

— Я нічого не можу виключати, але докази, зібрані в рамках декількох кримінальних проваджень стосовно Корнієця, в будь-якій європейській державі достатні для засудження. Як поведе себе суд — невідомо, адже тільки він може зробити висновок про вину чи невинуватість особи. Тому завдання слідства — надати беззаперечні докази, і нехай суд приймає рішення, а оцінку дає громадськість.

— Скільки у Вашій розробці справ, які можуть стати резонансними?

— Потенційно гучних справ близько двадцяти. Знову ж таки все буде залежати від того, наскільки гарні матеріали у цих провадженнях будуть зібрані, в тому числі спецслужбами.

(Закінчення на 4-й стор.)

Обличчя влади

У РОСІЇ ЗАСЕКРЕТЬЯТЬ ДАНІ ПРО ВЛАСНИКІВ ВІЛЛ, ЯХТ І ЛІТАКІВ

Федеральна служба безпеки РФ внесла в уряд законопроект, що пропонує засекретити дані про власників нерухомості, літаків та суден, пише «РБК». Доступ до цих даних

(Закінчення. Поч. на 3-й стор.)

— Відомо, що після перерозподілу обов'язків Ви займаєтесь слідством, а процесуальним керівництвом — Олег Заліско. Чи існують перешкоди з його боку? Які у вас стосунки?

— У вас вже застаріла інформація. У нас все розвивається дуже швидко. Заліско вже займається іншим напрямком. Тепер у мене в підпорядкуванні слідство по прокурорах, а процесуальне керівництво — у Сакварелідзе. До того було навпаки. Ті люди, яких я відбираю і приймаю на роботу, опинилися у Сакварелідзе, а ті, кого приймаю він, — у мене. Але Сакварелідзе поєднані посади заступника генпрокурора і керівника прокуратури Одеської області. У разі його відсутності в Києві обов'язки замість нього виконує інший заступник генпрокурора — колишній прокурор Одеської області Роман Говда. Іншими словами, все дуже складно.

— А кому слідчі зобов'язані повідомляти про затримання високопосадовців — Сакварелідзе чи Говді?

— Процесуальні керівники зобов'язані повідомляти Сакварелідзе. Мені просто незрозуміло, як це буде працювати, якщо Сакварелідзе в Одесі. По великому рахунку, ми й там йому можемо повідомити. Але залишається питання з підписом на документах. Побачимо, як воно буде...

— А наскільки правомірним узагалі є призначення п'ятого заступника генерального прокурора?

— Чинний закон «Про прокуратуру» передбачає, що у генпрокурора є перший заступник, чотири заступники, а також заступник генерального прокурора — головний військовий прокурор. Закон не передбачає можливості призначення п'ятого заступника, тому висновки робить самі.

— Більшість високопосадовців, підозрюваних у корупції, виходять під заставу. Чи підтримуєте ви повне скасування застави для корупціонерів? Президент нещодавно схвалив відповідну петицію, ї у парламенті мають підготувати відповідний законопроект...

— Такий підхід прямо суперечить практиці Європейського суду з прав людини і відповідно Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Хіба бажання виглядати добре перед виборцями має переважати над європейськими цінностями, за які люди стояли на Майдані?

— Але корупціонери втікають...

— Але ж це питання можливо вирішити відповідно до європейських стандартів. Для цього треба внести зміни до Кримінально-процесуального кодексу і включити, наприклад, тяжкі й особливо тяжкі корупційні злочини до переліку тих випадків, коли судя має право не застосовувати заставу.

— Нешодавно в Харкові на хабарі впіймали двох прокурорів. Перед затриманням один з них складав тести на посаду керівника місцевої прокуратури...

— Справедливості заради маю сказати, що результати тестів цього «кандидата» були досить низькі. Але ми не можемо виключати, що людина, яка добре знає законодавство й має непогане IQ, ці тести здасть і після цього все одно буде брати хабарі. Одним тестуванням проблему не вирішити, це очевидно. Наше завдання — вчасно знімати з цього локомотива людей, які сіли не на той потяг.

— Завершальним етапом конкурсу буде співбесіда. Говорять, тут не уникнуть суб'єктивізму і маніпуляцій...

— Кожна комісія складається з чотирьох осіб, визначених генеральним прокурором, та трьох осіб, обраних парламентом. Верховна Рада досі не призначила своїх трьох представників до кожної з п'яти комісій, які будуть проводити співбесіди. Це підняло б рівень довіри громадськості до роботи комісій. Крім того, під час засідань комісії планується присутність як міжнародних спостерігачів, так і відеотрансляція.

— Другий тест відбудеться. Чи відомі його результати?

— Так. Я можу сказати по харківському осередку, де я входжу до складу комісії. Тут складали тестиування претенденти із Сумської,

Полтавської, Луганської і Харківської областей. Результати різні. Мінімальний — 5 балів, менше яких не можна було набрати, максимальний — 88,3. Переважна більшість претендентів тест на IQ складала десь на рівні від 20 до 45 балів.

У кінці бали за професійний тест і тест на IQ будуть сумуватися. На цій підставі будуть складатися рейтингові списки. Перші 16 претендентів за рейтинговим списком проходитимуть співбесіди на керівні посади у кожній місцевій прокуратурі. За цей напрямок роботи відповідає Давид Сакварелідзе, його працівники розробляли правила проведення конкурсу.

— Після першого тестування Ви повідомили про кандидата із Сум, який за 20 хвилин набрав 100 балів. Як цей «вундеркінд» показав себе на другому тесті? До речі, як його звати?

Віталій КАСЬКО, заступник генпрокурора:

«ДІАМАНТОВИХ ПРОКУРОРІВ» ПРИКРИВАЮТЬ ВІЩІ ПОСАДОВЦІ СЛІДЧОГО УПРАВЛІННЯ ГПУ

— Хлопець із Сум — Сергій Муха. На тесті загальних знань набрав 41,7 — це середній результат.

— У тестуванні беруть участь як нинішні працівники прокуратури, так і юристи без досвіду роботи в системі. Хто демонструє кращий результат?

— Тут немає загального тренду. Проте найбільше, що мене наразі засмучує, — це брак зовнішніх кандидатів. По харківському осередку я можу сказати, що, на жаль, не так багато юристів без досвіду роботи в системі прокуратури вирішили взяти участь у конкурсі.

— Відомо, що переможці конкурсного відбору пройдуть двомісячні тренінги та практичний курс перед тим, як обійтися свої посади. Зараз лунає багато скептичних думок з цього приводу. Зокрема, говорять, що неможливо за такий короткий період підготувати повноцінного прокурора...

— Я не бачу в цьому загрози. Зовнішні кандидати не беруть участі у конкурсах на рядові посади у місцеві прокуратури. Туди потраплять колишні працівники. Нікого з них не треба буде довчати. Йдеться про керівників і заступників. Я вважаю, що юристу з 5-річним стажем, який склав на високому рівні тести, буде достатньо пройти короткий, але якісний курс навчання. Інколи, можливо, краще мати погляд зі сторони, ніж зашореного прокурора з багаторічним стажем.

— Коли дійде черга до реформування обласних прокуратур та Генпрокуратури?

— Все залежатиме від того, як пройде пілотний проект реформування місцевих прокуратур. Якщо всі учасники процесу дійдуть висновку, що він був успішним, можливо, такий досвід буде перенесений на регіональні прокуратури і центральний апарат відомства.

— Чи правда, що на роботу в Генпрокуратуру потрапляють переважно завдяки з'язкам?

— Я казав журналістам: пройдеться в Києві по районній прокуратурі, подивиться таблиці з іменами, а потім зайдуть у Генпрокуратуру і зірвіте прізвища. На жаль, ця проблема існує, вона досить серйозна. Звичайно, ми не можемо говорити, що чийсь діти, онуки автоматично

поганими фахівцями. Але знову ж таки не можна сказати, що вони настільки всі розумні, що чомусь разом опиняються в прокуратурі.

У мене був випадок, коли я намагався звільнити працівника, який, на мою думку, був недостатньо кваліфікованим. З цього приводу кадри дуже сильно обурювалися, розповідали, що так не можна, бо його батька всі поважають, він — генерал прокуратури. В результаті цей підрозділ передали іншому заступнику генпрокурора, а той працівник залишився на своєму місці. У мене відійшло його б не було.

— За яким принципом Ви набираєте людей у свою команду?

— Для того, щоби потрапити до нас у новстворене управління з розслідуванням високопосадової корупції, треба пройти декілька співбесід. Крім того, я завжди особисто

— Ділити не будемо, всі кримінальні провадження, які визначить антикорупційний прокурор, передамо для розслідування до НАБУ.

— Чим тоді будете займатися?

— У мене є управління ювенальної юстиції і міжнародний підрозділ, який буде допомагати слідчим НАБУ отримувати правову допомогу іноземних колег, зокрема, з країн ЄС, особливо в тих справах, де фігурують активи, набуті злочином.

— Чи не думали подати заявку на антикорупційного прокурора?

— Я мушу подивитися, які там є гарантії незалежності. Для того, щоб приймати такого роду рішення, потрібно розуміти, чи дадуть тобі можливість працювати. Якщо ці гарантії будуть достатніми, то можна про це думати.

Якщо спеціалізований антикорупційний прокурор буде гвинтиком і відповідно навряд чи зможе щось змінити серйозно в цій системі ко-

— Чи може допомогти повернути вкрадене законопроект Тетяни Чорновол про спецконфіскацію активів?

— Те, що пропонується у цьому законопроекті, називається, скоріше, експропріацією, як за країн радянських часів. Але та влада просто довго проіснувала і не було міжнародних механізмів, щоб повернути все назад. Хоча в інших країнах Європи відбрані колись маетки повертають і донині.

Зараз все буде набагато складніше. Запровадження такого механізму призведе до розкручування ситуації назад через Європейський суд з прав людини. У підсумку Україну зобов'яжуть повернути не тільки те, що було відібрано, а й заплатити інфляційні витрати, відшкодування за моральну шкоду, упущену вигоду, якщо це бізнес. Дуже не хотілося б, щоб наші діти й онуки були змушені через роки це все виплачувати Януковичу і членам так званої «сім'ї».

— Ви якийсь час керували Департаментом нагляду за дотриманням законності в пенітенціарній системі. Правозахисники скаржаться, що ГПУ належним чином не розслідує брутальнє поводження керівництва колоній з в'язнями. У чому проблема?

— Я керував цим напрямком кілька місяців, підібрав хороший колектив. У нас було багато ідей і розпочали ми саме з подолання жорстокого поводження із засудженими. Одним з перших був затриманий за підрозорою у катуваннях керівник Жовтоводської виправної колонії, його було взято під варту з нашої ініціативи. Потім цей напрямок у мене забрали. Тоді прокурор Дніпропетровської області мені особисто казав, що для нього справа честі довести це кримінальне провадження до суду...

— Колись багато колег мені казало, що варто подавати кандидатуру на керівника Національного антикорупційного бюро. Відповідь на це була дуже чітка: я не можу піти керівником НАБУ, не знаючи, хто буде антикорупційним прокурором, оськільки саме він керує кримінальним процесом.

— То Ви не виключаєте таку можливість?

— Ні.

— ЄС у березні зняме санкції з активів екс-високопосадовців. Чи готове до цього слідство?

— У ЄС вважають, що два роки має бути цілком достатньо для органів слідства, аби накласти арешт на активи за рішеннями українських судів та через механізми право-допомоги.

— Тут важливо розуміти, що санкції — це політичне рішення органу ЄС, вони жодного відношення до кримінального процесу не мають. А Головному слідчому управління ГПУ потрібно в рамках кримінальних проваджень надати докази кожній країні, де знайдені гроші колишніх високопосадовців, про те, що їх треба арештувати згідно з нашим рішенням суду. Потім вони передаватимуть під арештом, доки їх не конфіскують за вироками українських судів. Поки що, на жаль, це зроблено лише в одиницях кримінальних проваджень.

— В яких?

— Кримінальні провадження щодо колишніх високопосадовців розслідують слідчі Головного слідчого управління, які підпорядковуються заступнику генерального прокурора Юрію Столяруку. Тому, мабуть, доцільніше йому прокоментувати це питання. Міжнародне управління постійно нагадує слідству, що часу до закінчення строку дії адміністративних санкцій ЄС залишається все менше і менше.

Алла ШЕРШЕНЬ

ТИМ ЧАСОМ...

ШОКІН ПРОПОНУЄ ЗАЛУЧИТИ ФАХІВЦІВ США ДО РОЗСЛІДУВАННЯ СПРАВИ «ДІАМАНТОВИХ ПРОКУРОРІВ»

Генеральний прокурор України Віктор Шокін запропонував залучити фахівців США до розслідування кримінального провадження стосовно «діамантових прокурорів» В. Шапакіна та О. Корнійця. Таку пропозицію Шокін висловив під час зустрічі з постолом США в Україні Джeffreym Paitettom, повідомили в прес-службі ГПУ.

Учасники зустрічі також обговорили стан розслідування кримінального провадження щодо зазначених колишніх працівників прокур

КРИМ, ЯКИЙ МИ ХОЧЕМО ПОВЕРНУТИ

Продовжуючи тему, розпочату в минулому числі «КС», поміркуймо над тим, що може зробити його успішним. Туризм, скажете ви, і матимете рацію. Справді, Крим має всі можливості стати однією з провідних туристичних приналежностей світу. Ми вже відзначали неповторність і унікальність півострова, де на по-рівняно невеликій території існує кілька кліматичних зон, величезне розмаїття притаманних лише йому ландшафтів – це і солончаки Пере-копу, і широкі, продувані всіма вітрами степи, і Кримські гори з їхніми загадковими печерами, що тягнуться на десятки кілометрів, з їхніми яйлами, дзоротливими річками і грайливими водоспадами, з їхніми густими лісами, з розкішними парками і ботанічними садами, що збирають схілами до самого моря. А що вже море? Поривчасто-грайливе, в обрамленні стрімких вапнякових урвищ та золотих піщаних пляжів Тарханкута, впокорено-тихе, закуте в граніт бухті блокам'яного Севастополя, набережних красуні Ялти, загрозливо вилискуюче в похмурих лабірінтах підземелья Балаклави, грізно-ревливе, запінене під хижими скелями Карадагу, воно вабить нас, мов магніт, пустотливо нашпітуючи обіцянки неймовірних пригод і тієї волі, до якої підвідомо прагнемо упродовж цілого життя.

О, Крим! Важко писати про нього, не збиваючись на ліричний лад, та, повертуючись до його перспектив у сенсі індустрії туризму, маємо визнати, що за умов розумного підходу вони цілком обнадійливі. Я не маю наміру тішити читача, як те робив колись невдалий «президент» Криму Юрій Мешков чи як те робить сьогоднішня кримська «влада», запевнюючи, що ще трохи – і вся Європа потягнеться до Криму, аби вдихнути кондовий дух законсервованого совка. А проте, зробивши акцент саме на унікальності, неповторності півострова, його природи, його історії, його фольклору, ми впевнено зможемо конкурувати з країнами курортами Середземномор'я. Щоправда, для цього доведеться заличити великий бізнес – безвідносно, український чи іноземний, розчистивши перед ним

залиди вітчизняного законодавства, в ідеалі, оголосивши Крим вільною економічною зоною на кшталт Гонконгу. І тут кримськотарська автономія була б вельми доречною, адже, крім реального самоврядування, яке, безсумнівно, було б зацікавлене в розвитку півострова, що дозволило б акумулювати прибутки, вкладати їх не деінде, а саме на його території, Крим набув би, нарешті, чіткіх етнічних рис на світовій туристичній мапі. Погодиться, що є визначальним елементом у такій особливій індустрії, як туризм.

Справді, ідучи до Вірменії, турист очікує на власні очі побачити знамениті хачкари, попити вірменського коняку, послухати тужливу мелодію дудука, прилетівши до Греції, сподівається побачити колиску еллінської цивілізації, посидіти в затінку старовинних портиков, де знаходили колись прихисток від спеки бессмертні олімпійці, послухати місцевих пісень, посмакувати місцевими сироварами, поринути в неповторний колорит місцевого життя, привезти звідти сувеніри, які притаманні саме тим краям. Чи відчуває той особливий колорит сьогоднішній кримський турист? Чи поїде європеєць або, скажімо, японець до Криму, аби саме там придбати все ті ж матрьожки, оренбурзькі хустини, розшиті складкою дерев'яні булави, гуцульські бартки, не кажучи вже про знамениті футболки з характерним образом мочителя в сортирах? Відповідь легко передбачити. Те ж саме стосується кухні. Теж саме стосується фольклору. Цього року, скажімо, в Міжводному відбудеться етнофестиваль народів Росії, де були представлені етноколективи з двадцяти восьми її регіонів. Чи варто казати, що це було цікаво туристам, власне, як і місцевим мешканцям? Але ж Крим міг би запропонувати і власний продукт. Місцеві і міжнародні етно-, кіно-, джаз-, рок-фестивалі, культурні, спортивні події мають стати неодмінним елементом життя курортного Криму, значно продовжуючи коротший, на жаль, ніж на тому ж Середземномор'ї, сезон.

Прихід серйозного капітулу ціл-

ком спроможний все те реалізувати, кардинально змінівши уявлення про Крим – заповідник совка з його малопривабливою забудовою, з пансіонатами-курниками, з лоточниками на пляжі та туалетами з поліпропіленової мішковини уздовж нього. Зміна обличчя Криму не повинна нікого лякати. Навпаки, просторі сучасні готельні комплекси, з басейнами на відкритому повітрі, зі спортивними та ігровими майданчиками, з аквапарками мають з'явитися там, де є вільна земля для забудови, скажімо, в північно-західному Криму чи на Керченському півострові. В районах тісної забудови Південно-Бережжя, там де це можливо з міркувань безпеки від землетрусів і оповзнів, новобудови будуть рости вгору, адже брак придатної для того землі, її дороговизна диктуватиме саме цей шлях. Це треба усвідомлювати, аби не зриватися на гвалтовий крик, як те буває нині і в самій столиці, коли панікують через те, що багатоповерхівки нібито псують навколошні архітектуру, цілісне сприйняття пейзажу. Не лукавмо, ми ж цілком прихильно сприймаємо ті ж багатоповерхівки і на Золотому Узбережжі Австралії, і в Ріо, до якого так і не доїхав нащадок турецького підданого, і в Картахені Індійській (на фото унізу: Золотий Берег, Австралія, пляж Копакабана, Ріо-де-Жанейро, Картахена Індійська, Колумбія).

Звісно, і Севастополь, і Ялта, і Євпаторія мають добре вітізнавничий образ, і я не закликаю руйнувати його докорінно. Історична частина міста може залишатися незмінною, але коли вибирати між вітізнавництвом, скажімо, задрипаними ялинковими фавелами, окраїнами нетрів Севастополя чи тієї ж Євпаторії, найхарактернішою ознакою яких є архітектурні викидні совкової доби чи й зовсім недавніх часів, сором'язливо огороженні де іржавою плетценкою, а де триметровими парканами з нештукуатуреною ракушнякою, і сучасною забудовою, яка, до слова, через десяток років стане не менш пізнаваною і характерною, то вибір приходить сам собою. Крим може і повинен змінитися на краще, стати по-справжньо-

му гарним, зручним, принадним.

Туристична галузь, попри всю її важливість, не єдина перспектива Криму. Керченський залізорудний басейн, руди якого, крім заліза і марганцю, містять ванадій, фосфор, сірку, кальцій, арсен і низку інших елементів, багатіше родовища мергелів під Бахчисараем, кил Українки й Інкерману, мінеральні солі Сасик-Сиваша, вапняки, в тому числі й мармурів, є цінною сировиною для металургійної, хімічної, будівельної промисловості, а родовища газу вже сьогодні забезпечують потреби півострова.

А ще ж є такі традиційні галузі, як вівчаство, садівництво, виноробство. Не забуваймо, що кримські вина славляться далеко за його межами! Розвинutий туризм, безперечно, вдихне нове життя і в них, зробить їх успішними, високоприбутковими, дозволивши відродити не лише прибережні, а й внутрішні регіони Криму.

Пишуши ці рядки, мені подумалось, що в сьогоднішній нашій скруті, коли Крим анексовано, коли наш вплив на нього зведенено ледь не до нуля, хтось може прирівняти цю мою статтю до знаменитої промови великого Комінатора про NewVasyuky. В тому щось є. Ale дозвольте спітати, чи не спадала вам часом думка про те, що безсмертні Ільф та Петров насправді потішлися в тій ситуації не стільки над симпатичним пройдисвітом Остапом, скільки над безвольністю, бездіяльністю плебею, його схильностю, сидячи по шию в багні, влаштовувати тим часом шахові турніри чи, сказати б на сьогоднішній день, розфарбовувати в національні кольори набережні, замість того, щоб змінити ганебні реалії? Наважусь запевнити шанованого читача, що без великої мрії, яка сухою мовою прагматиків іменується планом, досягти чогось справді великого в жодному разі неможливо. Не сахаймося мрій. Важлива деталь лише в тому, щоб мрія не залишалася просто мрією. Нашу мрію треба дієво втілювати в життя. Крок за кроком. Щоденно. Так, як роблять зараз хлопці і дівчата на Пере-копі. Лише за такої умови вона стане реальністю.

Валентин БУТ

МІНСЬКІ ДОМОВЛЕНОСТІ НЕ СТОСУЮТЬСЯ КРИМУ

Мінські домовленості взагалі ніяк не стосуються Криму, тому що тут взагалі нічого обговорювати. Про це повідомляє Міністерство інформаційної політики України на своїй сторінці в Facebook. Таким чином у відомстві прокоментували слова канцлера Німеччини Ангели Меркель про «відновлення суверенітету України, але без Криму».

«Анексія Криму є грубим порушенням міжнародного права та Статуту ООН і, на відміну від російської агресії на Донбасі, Росія анексувала цю територію, а Путін визнав, що це була спецоперація російських військ. Тому жодного торгу про «самовизначення» не може бути, оскільки спочатку була військова окупація регулярними частинами армії РФ, а вже потім так званий «референдум» (росіяни в Криму взагалі не мають права на «самовизначення», оскільки це положення ООН стосується лише корінних народів, що не мають своєї країни», — говориться в повідомленні.

Відповідно до Статуту ООН агресія не може бути виправдана жодними міркуваннями будь-якого характеру: політичного, економічного, військового чи іншого, і є злочином проти світу.

«Жодні територіальні або інші досягнення, набуті в

результаті агресії, ніколи не можуть бути визнані або легалізовані», — зазначають у відомстві.

«Переговорів Заходу з Російською Федерацією щодо Криму не може бути, оскільки вони б стали порушенням Статуту ООН. Є тільки одна вимога — звільнити окуповану територію», — додали в міністерстві.

УНІАН

КРИМ БУДЕ ПІД САНКЦІЯМИ ДО ПОВЕРНЕННЯ УКРАЇНИ

Вашингтон залишить санкції щодо окупованого Росією Криму доти, доки той не буде повернутого Україні. Про це заявила помічник Державного секретаря США з питань Європи й Євразії Вікторія Нуланд.

«Кримські санкції залишаться доти, доки триває його окупація», — сказала Нуланд, виступаючи у віншингтонському Фонді Маршала.

Разом з тим, за її словами, США впевнені, що доповідь про причини катастрофи Boeing на сході України підтверджує їхню позицію з питання винних у цій трагедії.

«Ми розраховуємо, що Нідерланди оприлюднять результати розслідування через тиждень або десять днів. Ми впевнені, що те, що сказав держсекретар Керрі через три дні після атаки, підтвердиться в плані того, хто відповідальний за цей напад і за озброєння, які були при цьому задіяні», — сказала Нуланд.

Вона також підкреслила, що винні мають бути притягнуті до суду, що надзвичайно важливо не тільки для України, а й для міжнародної системи.

НЕ ПОВЕРНУВШИ ДОНБАС, МИ НЕ ПОВЕРНЕМО КРИМ

Президент України Петро Порошенко назвав малодушними тих, хто в обмін на мир пропонує віддати Росії частину Донбасу та Криму.

Як передає кореспондент УНІАН, про це він заявив, виступаючи перед військовими на навчально-методичних зборах у військовому інституті Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

«Оті малодушні, які зараз пропонують побудувати мур і залишити це ворогу, а зрештою йти до Європи, помилляться. Не повернувшись Донбас, ми не повернемо Крим. Якщо ми не будемо забезпечувати потужну, глобальну, світову солідарність навколо України, якщо ми не будемо мати твердих, добре озброєних, високопрофесійних, високопатріотичних збройних сил, Україна програє», — сказав президент.

Разом з цим, звертаючись до офіцерів, Глава держави закликав їх зрозуміти самим і пояснити іншим, що «ми воюємо не лише за Донеччину і Луганщину, ми боронимо усю країну». «Завдання — не лише повернути Донбас, завдання — повернути всю землю, захоплену агресором», — наголосив П. Порошенко.

ПРОЕКТ «КУЛИКОВЕ ПОЛЕ» В ОДЕСІ ФІНАНСУВАЛА МОСКВА

Один з обвинувачених у причетності до масових безладів 2 травня 2014 року в Одесі стверджує, що проект «Куликове поле» фінансували з Москви. Як передає кореспондент УНІАН, відео, що містить інтерв'ю з учасником організації «Одеська дружина» (один з підрозділів антимайдану) Сергієм Рудиком, виклали на своїй сторінці в Facebook Світлана Підпала — активістка громадської групи «2 травня». Остання була створена в 2014 році з метою проведення незалежного розслідування подій 2 травня.

«Зазначене інтерв'ю було дано зімальнюю групі для вільного оприлюднення. Раніше цілком не публікувалося... Рудик проходить як обвинувачений у кримінальній справі 2 травня», — написала Підпала.

На відео зафіксовано, як чоловік розповідає, що «Одеська дружина» заявила про себе безпосередньо на Куликовому полі 8 березня 2014 р., оськільки передбачалося, що там буде функціонувати військово-патріотичний табір.

«Організувалося як виховання молоді та захист Куликового поля від «Правого сектора», — говорить Рудик. За його словами, коли тільки встановили проросійське на-

метове містечко, на ніч в ньому залишалося не більше 4 людей. Але пізніше, коли «люди дізналися, що за ніч платяться гроши», бажаючих стало набагато більше. Спочатку, за словами підсудного, за ніч платили по 150 грн. кожному, плюс забезпечувалася польова кухня.

«Фінансувала Москва. Ходили чутки, що до 2 травня (2014 року — УНІАН) в цілому на «Куликове поле» було виділено 2 млн. дол. Фінанси доходили до керівництва, а не до рядових учасників», — заявляє Рудик і додає, що в той час розплачувалися з учасниками різних проросійських акцій «Куликового поля» виключно в доларах.

За його даними, в ніч на 30 квітня 2014-го прийшав один з кураторів «Одеської дружини» Егор Кваснюк, «переговорив з нашим керівництвом», після чого учасники даної організації переїхали з Куликового поля в ліососмугу, де розташуваний меморіал 411-ї батареї.

«Ходили чутки, що Дмитро Одінов, справжнє прізвище якого Майданюк (лідер «Одеської дружини» — УНІАН), отримав за переїзд 150 тис. дол.», — сказав Рудик. Він назначив, що багато хто був нездоволений такою поста-

новкою питання, оськільки «хотіли прибити» проукраїнських активістів, у тому числі, хто влаштовував мирні акції біля пам'ятника Дюку на Приморському бульварі.

Коли 2 травня в центрі міста, на Соборній площі, зібралися футбольні фанати з метою пройти маршем за єдність України на стадіон «Чорноморець», до колони вишли проросійські налаштовані люди. Більшість з них були з холодною зброєю, ланцюгами та ін. Як пояснює Рудик, у центрі міста серед проросійських активістів перебували і колишні учасники «Одеської дружини», які не погодилися з переїздом на меморіал.

Рудик розповів, як разом зі спільноком описанівся 2 травня в торговельному центрі «Афіна», де вони перебували деякий час, а в магазині «Таврія» ім дали безконтрольно пальне для «коктейлів Молотова». У той же день проросійський активіст був затриманий і поміщений у СІЗО, пізніше йому змінили запобіжний захід на домашній арешт.

Рудик вважає, що керівництво «Куликового поля» й «Одеської дружини» їх зрадило. «Нас просто використовували», — акцентує він.

Як повідомляв УНІАН, 2 травня 2014 року в Одесі сталася сутички між сепаратистами і проросійськими активістами. Кількох людей відразу застрили в центрі міста. Після цього проросійські активісти прийшли на Куликове поле, в табір проросійських налаштованих громадян. Намети загорілися. У розташованому на Куликовому полі Будинку профспілок, в якому перебувало багато людей, почалася пожежа, під час якої також загинули люди. Всього в той день за медичною допомогою звернулося близько 300 постраждалих, загинуло 48 осіб.

Пожежа на Куликовому полі

Коли чую з уст російського президента про фашистів, терористів і абсолютне зло щодо ІДЛ, мимоволі прикладаю всі ці «комплементи» до патріотів України, які не стали коритися російським агресієм. Характеристики тих інших майже збігаються. Ось тільки з «антифашистською коаліцією» з Україною не склалося: світова спільнота засудила Росію. І все ж таки не можу не сумніватися: невже Ісламська держава — це, дійсно, те, про що повідомляють нам російські ЗМІ: здичавілі нелюди, які із задоволенням перед камерою рубают голови своїм заручникам. Якщо так, то що приваблює в лави їхнього війська представників різних країн, різних національностей та віросповідань?

На відміну від російського президента про фашистів, терористів і абсолютне зло не вірю взагалі. Як не вірю, що можна, оголосивши людей ворогами, низити їх фізично і тішитися своїми успіхами в цьому. І при чому тут Росія? Вона ж за мир у усьому світі, і нікого не чіпає першою, а Сирія, Ліван та Ірак — це зовсім не те, що в Росії люблять називати своїм «під-брюштям».

Смертоносне втручання у справи іншого регіону російські політики і політологи пояснюють тим, що на боці ІДЛ воює понад 2 тисячі громадян Росії. І якщо Ісламська держава переможе, вони, повернувшись додому... А далі... Но ніхто не знає, чим же 2 тисячі можуть зашкодити майже 150-мільйонному населенню РФ? Зрозуміло лише, що тут буде катастрофа. Тому треба вбивати і вбивати, бомбити і бомбити, застосовуючи найновітнішу техніку. І лютчики, без суду і слідства, виконують вирок, винесений у Кремлі, хоча, згідно з російськими законами, в рамках правосуддя не можна позбавити життя навіть серйого маніака, на совіті якого десятки жертв. А там унизу — інфа-

структурі і люди, що її обслуговують, прибирають, готовують обіди, надають медичні послуги тощо.

Після школи я і сама працювала у секретній військовій частині друкаркою (ніде більше не брали без дозвілу) і бачила, скільки там вільнонайманців-жінок. Хто ж дав право Путіну вбивати отаких абсолютно нейтральних людей, навіть якщо, дійсно, бомбардування піддається лише військові об'єкти.

А він же такий «сердобольний», коли йдеться про сепаратистів Дон-

тепер гарантувати безпеку і спокій лише «чесні люди».

Тепер вони, «чесні-пречесні», бомблять Сирію, захищаючи її від ІДЛ, та, як кажуть представники міжнародної спільноти, не стільки від ІДЛ, скільки від опозиції, що спрямовує свої дії на усунення любого серця Путіна президента Сирії Башара Асада. Ось що говорить з цього приводу прес-секретар Д. Песков: «Со сторони наших партнеров заходила речь о том, что, по их

чимало росіян. Неодноразово із запитанням про відмову від Донбасу зверталися до ведучого телепередачі «Інформаційна війна» й кримчани, а той пояснював, що Росії не потрібен масштабний конфлікт з непередбачуваними наслідками, бо вона і так у кризі. Та й приєднання такого складного регіону, який треба годувати, не вигідне й економічно. Московські політологи зізнаються, що РФ цілком влаштувала, якщо Донбас лишатиметься зоною «замороженого» конфлікту, маючи та-

кий статус, який би дозволив у зручний для Росії час не лише повернутися до відсунутих планів, а й зробити так звану Малоросію плацдармом для наступу на інші прийавливі для російського брата території. А поки що нехай Україна відновлює там інфраструктуру.

Зрозуміло, що все це не призвело до подальшого зміцнення позиції президента, котрий не приховує наміру балотуватися вчетверте. І тут буде найноречнішою що одна успішна війна, яка продемонструє і державну міць, і силу російської зброй, а заодно і пом'якшить конфлікт, що привів Росію до міжнародної ізоляції.

Оголосивши себе єдиною реальною рятівницею світу від терору, Росія показала, що з нею не можна не рахуватися. Держави Євросоюзу навіть почали змінювати свою рівнотику щодо інших спірних питань, у всякому разі, так це розцінила російська преса, яка заговорила про скасування санкцій, пов'язаних з агресією проти України.

Ще більший успіх мав принести початок бойових дій, адже за кілька днів російським військовим вдало-

ВЕДМІДЬ ПРОКИНУВСЯ І ЗНЯВ ОВЕЧУ ШКУРУ...

басу, й у праведному гніві погрожує Україні міжнародним трибуналом. Мовляв, не смійті чітальні тих, хто шматує вашу державу, бо то вони свої домівки і сім'ї захищають від фашистської навали. Раніше й подумати не могла, що слово «захищати» — і насправді чарівне. Нас, кримчан, «захищали» від «фашистів» російські війська, бо сюди нібито обов'язково прийшов би «Правий сектор» і вчинив щось неймовірне. 23 роки не приходив, і навіть коли кримські українці волали про антидержавні дії на півострові, коли «президент Криму» Мешков готовував його до передачі Росії, не було з боку України жодної реакції. А тут рапорт, ні сіло, ні впало, вирішили «поставити Крим на коліна». І не треба посилатися на державний захід, що нібито привів до влади якихось інших, непередбачуваних людей у Києві, бо одна із ключових фігур — Арсеній Яценюк — починав свою кар'єру в Криму міністром економіки. Та й Петро Порошенко — це не те, що називають «новою мітлою». Але кримчанам, у тому числі і захищеним високими посадами та зарплатами, чомусь могли

мнению, удары наносяться не по ІГ, а по так называемий умереній опозиції. Правда, пока никто не смог объяснить, что такое «умеренная оппозиция»? А Путін достаточно живо этим интересовался, спрашивал, чем умеренная оппозиция отличается от неумеренной?

У цьому світлі, цілком імовірно, що російська авіація воює насамперед не з ІДЛ, а з ворогами президента-диктатора, якого звинувачують у смертях тисяч співвітчизників. Складається враження, що у кожному такому асаді чи Януковичу російський керманич бачить свій власний прообраз, тому і поводить-ся як людина, зацікавлена особисто.

Але, звичайно, це не єдина причина, що змусила Росію кинути виклик своїм ворогам на сході. Перемога у черговій «кримській війні», як свідчать російські соціологи, підняла рейтинг президента приблизно на 15%, чого не можна сказати про ситуацію із Донбасом. Донеччани, підбурені до протесту обіцянками російського раю, почуваються зрадженими. Так само оцінюють те, що сталося, і

ПРАВОЗАХИСНИЦЯ ЛЮДМИЛА АЛЕКСЕЄВА ШОДО УЧАСТІ РОСІЇ В КОНФЛІКТІ НА СХОДІ УКРАЇНИ:

«ПРОСТО ПЛАЧУ...»

Лауреатка Премії імені Вацлава Гавела, голова Московської Гельсінської групи Людмила Алексеєва в інтерв'ю «Deutsche Welle» поділилася своїми оцінками дій Росії в Україні та розповіла про ставлення президента Володимира Путіна до громадських організацій у РФ.

Як зізналася правозахисниця, вона не може відсторонити відповідність дій держави від спостерігачами за діями Росії. Відповідаючи на запитання: «Як ви оцінюєте участь Росії в конфлікті на сході України?», пані Алексеєва сказала: «Просто плачу. У нас, по моєму, немає людини, в якої в Україні не було б родичів, друзів, улюблених місць. Це ніби рідні брати чи сестри між собою посварилися. Це — абсолютно неймовірна, немислимі ситуація, якої не має бути. Коли починаю про це думати або слухаю звістки звідти, починаю ревіти».

«БРЕХНЯ І ЛІЦЕМІРСТВО — ЗРУЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ МАСАМИ...»

Російський журналіст Олег Кашин (на фото) звернувся до президента Росії Володимира Путіна і прем'єр-міністра Дмитра Медведєва з відкритим листом — у звязку з розслідуванням справи про напад на нього в 2010 році.

«У сучасному російському суспільстві будь-яке, навіть найочевидніше питання про добро і зло залишається нерозв'язним. Чи можна красити? Чи можна обманювати? Вбивати — це етично чи ні? На кожне таке запитання у Росії тепер прийнято відповісти, що все не так однозначно. Вашими намаганнями нація деморалізована і дезорієнтована. Брехня і лицемірство — зручний для вас інструмент управління масами, вам це вигідно і зручно, але кожен випадок використання цього інструменту стає болючим ударом по всьому суспільству, і кожен черго-

вий удар може виявитися смертельним. Ви вирішуєте свої поточні проблеми, не звертаючи уваги на те, що копаєте яму самі ж собі», — йдеється у листі Кашина, опублікованому на його сайті...

Олега Кашина побили у Москві в листопаді 2010 року. Обвинуваченими у справі про замах на журналіста є Данило Веселов, Михайло Кавтас-

кому русі у нашій країні. Що я одна? Один у полі не воїн, як відомо».

Розповіла «DW» Людмила Алексеєва і про те, чому вона вирішила повернутися до Ради з прав людини при президенті РФ (РПЛ), яку залишила в 2012 році. Правозахисниця сподівається, що переконає президента РФ змінити його ставлення до громадських організацій і до закону про іноземних агентів. «Повернулась тому

Експерт із питань Росії Королівського об'єднаного інституту оборонних досліджень (RUSI) в Лондоні Ігор Сутягін має особисті підстави не любити нинішню владу Росії. Він був арештований у 1999 році і засуджений на 15 років за шпіонаж на користь західних спецслужб. Провів у в'язниці 11 років, але так і не визнав своєї провини. Коли його в 2010 році разом із трьома іншими в'язнями хотіли обміняти на 11 російських «нелегалів» (серед них була, зокрема, й відома Анна Чапман), яких тоді затримали у США, він довго не погоджувався, адже це підтверджувало б його провину. Сутягін дав згоду лише тоді, коли дізнався, що через нього весь цей обмін міг зірватися, і багато людей по обидва боки океану залишилися б у в'язницях ще на тривалий час.

У розмові з кореспондентом «Укрінформу» під час Економічного форуму у польській Криниці-Здруй Сутягін сказав, що режим Путіна забрав у нового найцінніше — можливість бачити, як ростуть і дорослішають його дві, на той час малолітні, доньки. Влада Путіна покарала його двічі: не дозволивши після обміну вивезти до Великої Британії всю сім'ю. Сам співрозмовник повертається до Росії не поспішає, каже, що для нього це може виявиться поїздкою в один кінець, і не до рідної Москви, а набагато далі на схід... Від російського громадянства він не відмовився, каже, нещодавно виробив новий російський паспорт. І широ сподівається, що колись зможе повернутися в Росію, але не путінську.

В ексклюзивному інтерв'ю «Укрінформу» експерт поділився своїми поглядами на ситуацію в Росії, відносини Москви із Заходом, а також перспективи зміни «нормандського формату».

РОСІЇ ПОТРІБНА НЕ ПЕРЕМОЖЕНА, А ПІДКОНТРОЛЬНА УКРАЇНА

— Ігоре В'ячеславовичу, на форумі прозвучала думка, що в Україні Росія веде ніяку не гібридну, а звичайну війну? Ви погоджуєтесь з цим твердженням?

— Правильно було сказано. У цьому випадку не варто говорити про гібридну війну. За російською військовою науковою, це — просто війна, але з різними елементами, різними рівнями військового конфлікту. Тут нічого особливо гібридного немає, це просто марксистський інтегрований підхід до справи.

— Експерти також висловили думку, що Росія затягнула з переходом до наступної фази цієї війни — миротворчої, гуманітарної чи будь-якої операції і цим сама загнала себе у глухий кут...

— Щодо затягування Росією з переходом до наступної фази, тут я не зовсім згоден. Якщо говорити, що завданням Кремля було довести до якоїсь воєнної перемоги спеціальну операцію низького рівня інтенсивності, то у такому випадку справді затягли. У політичному сенсі їм треба було завершувати її раніше, оскільки зараз вони потрапили у пастку — і назад не можна, і вперед також.

Але завдання Кремля, з моєї точки зору, полягає в тому, щоб підпорядкувати Україну у політичному сенсі, а не окупувати її. Росія не може окупувати Україну, адже тут живе 42 чи 46 мільйонів людей, залежно від того, як рахувати. Це — величезна територія, а в Росії немає сил, щоб її контролювати. І навіть якщо теоретично уявити, що можуть захопити країну, захопити Київ, а далі що? А далі буде, як із Наполеоном у 1812 році: довгі лінії комунікацій, які постійно будуть під ударом, а захистити їх неможливо, війська тануться. Росія не може окупувати, перемогти Україну воєнним шляхом, тим більше, що її потрібна не переможена, а підконтрольна Україна.

А якщо так, то я не погоджується, що затягли з гібридною війною, просто дуже багато часу займає досягнення бажаного результату — встановлення контролю над Україною. З цим можна погодитися. Але й Україна чинить опір. Якби Україна не чинила опору, як це було в Криму, то вже давно контроль над країною був би встановлений.

ЧЕРЕЗ РІК-ДВА РОСІЯ БУДЕ НЕЗДАТНОЮ НАВІТЬ НА НЕВЕЛИКІ ОПЕРАЦІЇ

— Під час свого виступу ви сказали, що ще через рік-два Росія почне виходити з конfrontації із Заходом. Можете більш докладно пояснити таку точку зору?

— Безсумнівно. Вона зараз починає виходити з конfrontації. Справа в тому, що для Кремля і конкретно для Володимира Путіна важливо, щоб йому повернули його крісло за столом, де збираються перші люди світу. Більше того, для нього важливо, щоб за цим столом сиділи лише двоє: він і хтось із американської сторони, ким би ця людина не була — Кліnton, Obama чи хтось інший. Але не можна сидіти за столом переговорів, коли ти воюєш із цією людиною. Тому Путіну для досягнення своєї мети потрібна мирна ситуація, де з ним рахуватимуться, поважатимуть, стелітимуть перед ним доріжки, а не ставитимуть бронетранспортери. Тому головна політична і психологічна мета режиму Путіна — мир із Заходом, але на російських умовах. Путін потребує відомання. Йому потрібне проміння слави, в якому він купатиметься. А якщо йде війна, то яке тут проміння слави? Тут грязюка, гар, кров, окопи. Йому цього не треба.

А рік-два — це запаси ресурсів Росії.

— Росія ставить собі за мету захистити свою базу в сирійському Тартусі, а також Асада...

— Так, захистити Тартус, захистити Асада. При цьому Асада треба захищати не лише від повстанців, а й від «Даеш». Проблема полягає в тому, що якщо там є російські війська, то Путін навіть символічно може направити їх у бій проти «Даеш». І тоді, як вважає він, це буде дуже цінна послуга Заходу: «Ви не готові послати своїх солдатів, а я готовий! Я буду воювати там заради вас, і себе також, а ви взамін за це скасуйте санкції». Це — гра на відсутніх в шахи, а в доміно. Путін — цинік, але чомусь вважає, що в подяку за цю послугу Захід піде на поступки.

Захід може бути йому вдачний, але було б більш логічно теж сповідувати цинічний підхід. А він дуже простий: «Дякуємо за батальйон морської піхоти і, за попередніми даними, 27-ї мотострілецьку бригаду. Ти запропонував нам це, і ми вдачні. А тепер, до речі, як щодо того, щоб повернути Крим Україні?». І це буде цинічний підхід, а Путін до нього абсолютно неготовий. І зовсім не факт, що Захід хотітиме пограти з Путіним у вдачність. Урешті-решт, Путін сам визнав, що в політиці немає пристойного чи непристойного, а є вигідне або невигідне. А британський прем'єр Вінстон Черчилль

дуже йдуть на контакт, французи жодної ролі не відіграють, турки взагалі сказали, що Крим — український, румуни теж будуть проти нас через Молдову. Ну, навіщо це Росії? А тепер що: будемо сидіти за столом ми і десять країн, які налаштовані проти нас? Нащо нам це, один проти двох — це завжди краще, ніж один проти десятьох. Думаю, що ця ідея торпедуватиметься з Москви.

УКРАДЕНИЙ КРИМ ЗА ЗАКОНОМ НЕ МОЖЕ ВВАЖАТИСЯ РОСІЙСЬКИМ

— Як ви оцінюєте перспективи фактичного повернення Криму до складу України?

— Є росіяни, які кажуть «кримнаш», а є такі, які стверджують, що «намкриш». Вважаю, що вкрадене не можна визнавати власністю того, хто це зробив. Якщо Крим укraли, то він не може за законом вважатися російським.

Російська влада піде з Криму?

— Я вважаю себе історичним оптимістом і переконаний, що Росія повинна піти з Криму. Росія не може залишатися чесною, зразковою для когось, «прикармлюючою» вкрадене. В інтересах Москви треба бути чесним. В іншому випадку країна, яка просякнута брехнею, не може успішно існувати, взагалі існувати не може. Врешті-решт, це питання виживання самої Росії. РФ має повернути Крим, просто по-чесному. А по-чесному: Крим украдений, що б там не говорили. Росіяни у Криму ніколи не жили, це — земля татар. А татар звідти силою вигнали. Крим того, це — територія, яка землею прив'язана до України. Історично Крим приреченний на повернення до складу України. Інше питання — коли це відбудеться. На нього я сьогодні не маю відповіді.

І ще один юридичний момент. Крим передали зі складу радянської Росії до складу радянської України в 1954 році не тому, що комусь так хотілося. А тому, що неможливо забезпечувати Крим водою з Росії, там можна воду отримувати лише з Дніпра. Пуповиною Крим зв'язаний з Україною, тому Микита Хрушчов визнав реальність і віддав Крим Україні. Навіть у часі Російської імперії Крим, фактично, був малоросійський, він ніколи не належав Росії. Юридично й економічно він належить Україні. У Росії стверджують, що була порушена процедура при передачі Росію Криму Україні. Але їм треба почитати конституцію РСФСР, де чітко прописано, що або президія Верховної Ради, або Верховна Рада може прийняти таке рішення. Президія Верховної Ради прийняла це рішення, і все було законно, якщо взагалі щось можна говорити про закон у Радянському Союзі. З якого боку не подивитися, Крим — український.

НИНІШНЯ ПРОПАГАНДА В РОСІЇ ГІРША ЗА ГЕББЕЛЬСІВСЬКУ

— Порівнюючи Росію сьогодні і Росію десятиліть тому...

— Це зовсім інша країна. Навіть два роки тому це була інша країна. Наведу паралелі. У Німеччині, ще до появи пропагандиста Геббельса в 1933 році, був такий собі Юліус Штрайхер — теж пропагандист, який ще в 1923-му ішов з Гітлером у перших рядах у Мюнхені. У газеті Der Sturmer (*«Штурмовик»*, — ред.), яку він видавав, була настільки виняткова пропаганда, що навіть для Геббельса це було занадто, і видання кілька разів забороняли.

Якщо згадати про історію «з роз'ятим хлопчиком у Слов'янську», то можна знайти випуск Der Sturmer із таким самим ритуальним убивством хлопчика. Те, що зараз відбувається в російській пропаганді, багато в чому копіюється з пропаганди Штрайхера, яку навіть Геббельс вважав неприйнятною. Це дуже сильно впливає на свідомість. Якщо у вас вдома 24 години на добу з кожної праски капає отруйна брехня, то цьому практично неможливо протидіяти. Країна під назвою Російська Федерація сьогодні — це зовсім не та країна, яка була ще два роки тому. Тому що за два роки все найтемніше і найжахливіше, що дрімало в людях, виявлено на поверхню пропагандою.

«Великий брат» стежить...

— «Великий брат» стежить дуже сильно. Жінкам не можна носити мереживну білизну, кеди носити не можна, шпильки намагаються заборонити. Є історія про шестигодинну операцію в Росії, де десять осіб знищували трьох угорських гусей. Героєм Росії сьогодні є людина, яка повідомила у прокуратуру про сусіда, що запікав на кухні «забороненого» гусака. Павлик Морозов нині просто відпочиває...

Розмовляє Юрій БАНАХЕВІЧ
Криниця-Здруй — Варшава

Через рік-два Росія зіткнеться з величезними проблемами у проведенні операції навіть невеликих масштабів.

ТОБО ЕКОНОМІЧНІ САНКЦІЇ І НИЗЬКІ ЦІНИ НА НАФТУ РОБЛЯТЬ СВОЮ СПРАВУ?

— Так, це майже абсолютний шторм. Падіння виробництва в Росії розпочалося ще в 2012 році, ще до війни в Україні і введення санкцій. Основна проблема з російською економікою пов'язана з неефективністю економічної політики. Якщо

на цю неефективність накладаються ще й витрати на війну, а це — дороге задоволення, санкції, а також низькі ціни на нафту, то для абсолютної штурму не вистачає лише якоїсь природної катастрофи.

Сибір горить...

— Ну, він ще не надто сильно горить. От якщо якська сибірська гребля вчоргове рухне і там все навколо заліє, все горить і плюс газопроводи вибухнуть у результаті якихось землетрусів, то це буде масштаб, адже Росія все ж величезна — 17 мільйонів квадратних кілометрів.

Справді, санкції сильно впливають. Але йдеться про синергетичний ефект, коли результат нерівністі сумі дій. Саме це зараз відбувається в Росії: дурне управління, низькі ціни на нафту, економічні санкції, війна. Це все разом призводить до того, що Росія не дає собі ради. Через рік-два проблеми стануть настільки великими, що треба буде шукати якийсь вихід. Путін намагається докорінно змінити цю ситуацію.

СІРІЯ — КАРТА ПУТИНА У ГРІ ІЗ ЗАХОДОМ ЗА СКАСУВАННЯ САНКЦІЙ

— Як висадка військ у Сирії впливає на це питання?

— Путін грає цією картою, будучи надзвичайним цініком, він грає на вдачності інших людей. Захід сильно занепокоєний не лише біженцями, а й створенням Ісламської держави, в Британії її частіше називають арабським словом «Даesh», щоб не акцентувати, що це — держава, адже ІДІЛ не є жодною державою. Війна з цим «Даеш» являє собою дуже важливу проблему для Заходу, оскільки це повні «відморозки», радикальніші за всіх радикальних ісламістів. Бойовики ІДІЛ кажуть: «Ми любимо смерть так само, як ви любите життя». Але західні країни не готові ризикувати життям своїх солдатів і направляють т

ЗУХВАЛЬСТВО ОБАМИ. ПРИНИЖЕНИЙ ПУТИН МАЄ ВИКОНАТИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО УКРАЇНИ

Коли Барак Обама закінчував виступ на сесії Генеральної асамблеї ООН, неможливо було повірити в те, що через два дні його знову назувати «слабаком» і «невдахою», а Путіну повернути почесне звання «Всіх Переграв». 28 вересня американського президента слухали всі, але далеко не всі почули. І збувався над ними пророчество Ісаї, яке промовляє: «Почуєте слухом, і не зрозумієте, дивитися будете оком, і не побачите...»

Втім, Стіва Джобса теж мали за одержимого дивака, а тепер убиваються в чергах за свіжим «айфоном». Живе втілення концепції soft power («м'яка сила») Барак Хусейн Obama — такий же філософ і новатор, як і творець Apple. Недарма книжка, що забезпечила йому обрання на перший термін, називалася The Audacity of Hope. Офіційна назва російського перекладу — «Дерзост надежди»; як виглядає, в українському перекладі книжка не виходила — ред.). Хоча ідеальна назва для неї — третє про клєє російське питання: «Ты чё такой дерзкий?».

Що сказав Обама з трибуни ООН, якщо перекласти його гарні вірші на шорстку прозу наших рівнин? Війна на Близькому Сході не закінчиться, доки ідеї, які її породили, остаточно не видихнуться. Епоха, коли Америка, як чарівник у блакитному вертоліті, летіла знищувати зло і насаджувати добро, пішла в минулі разом із Джордже Бушем-молодшим. Не варта шкіру вичинки, а справа — заходу. Нехай потопельники рятують себе самі. Або тонуть, якщо не хочуть учитися плавати. Америка не повинна бути «світовим жандармом». Вона — не демург, що вирішує, яким буде світогі. Вона — лише плече, на яке може спертися збурений, і той берег, до якого він пливе. Що ж стосується самої бурі, то нехай з нею бореться божевільний король із трагедії Шекспіра чи інша така сама бура. І нехай в арсеналі Америки залишається пряме військове втручання, «дипломатія канонерок» і постачання високоточної зброї «своїм хлопцям», але поспішати з цим вона більше не буде. Економічний тиск і дипломатія — і дешевіші, її ефективніші.

Такий підхід повністю себе виправдав в Україні. Обаму постійно звинувачували в нерішучості, вимагали негайно надати Україні сучасну зброю і навіть «ввести війська». А він уперто ставив над ескалацією конфлікту стримуванням агресора невійськовими інструментами і домагався того, щоб війна велася у твердих рамках, що вирівнюють шанси її учасників. У підсумку Україна в короткі терміни створила боєздатну армію, що в бою пізнала радість перемог, і отримала безцінний подарунок — право записати ці перемоги виключно на свій рахунок, ні з ким не ділячись словою (значення цього царського подарунка для історії молодої української нації її іще тільки належить оцінити).

Тим часом американська летальна зброя вже почала надходити на склади ЗСУ. Ще вчора цей захід привів би до загострення конфлікту нових людських жертв. А сьогодні Путін прилітає в Париж на переговори в «нормандському форматі» першим і приходить у захват Олланда і Меркель своєю усміхністю і поступливістю. Чому? Тому що Обама з ним зустрівся у Нью-Йорку і зробив пропозицію, від якої Путін не зміг відмовитися...

**Путін змириється
із публічними приниженнями**

Очевидно, що карт-бланш, який Росія отримала в Сирії, — результат цієї оборудки. Але мало хто цікавиться умовами, на яких вона була укладена. Це тим більш дивно, що «передпродажна підготовка» майже місяць залишалася в топі світових новин і була сповнена скандальних подробиць. Нагадую основні етапи.

З'являється новина про те, що Путін може виступити на приїзді вересня на Генасамблеї ООН і провести «низку двосторонніх зустрічей». Більш дім миттєво реагує: «Тільки не з нами!».

З'являється офіційний анонс із зазначенням дати виступу. Більш дім:

«Розмовляти нема про що. Нам це не цікаво». І ця позиція залишається незмінною до найостаннішого моменту.

І раптом новина: зустріч відбудеться. Без коментарів із боку Білого дому. Російські ЗМІ у властивій їм глумливій манері живо зобразили Обаму, що плаче і благає Путіна про зустріч. Підступу ніхто не помітив. А Більш дім, витримавши мхатівську паузу, виступив із заявою, що далеко виходить поза рамки дипломатичного етикету. Росія в ній названа «регіональною державою з економікою, трохи меншою від іспанської», а сама зустріч — милістю, яку Президент США без особливого бажання надає надто нав'язливому прохачеві.

Це висміювання «поза межею фолу» —

Офіційний сніданок в ООН, Нью-Йорк, 28 вересня 2015 р.

ризикований, але ефективний і новаторський прийом! Обама випробував ступінь зацікавленості самоплюбного Путіна в цих переговорах. Вона виявилася граничною: якщо Путін готовий миритися навіть із такими публічними приниженнями, аби опинитися з Обамою за одним столом, значить, можна собі дозволити багато чого.

Втім, приниження Путіна на цьому не закінчилися. Графік виступів був підібраний так, що йому довелося, мов куля, летіти з аеропорту, щоб не пропустити своєї черги. І там, біля самої трибуни, на Путіна чекала зовсім уже божевільна замінка: його «переплутали» з молдовським прем'єром Стельцем... Виступ попсуваля українська делегація, сніданок — то Обама цокаеться, то не цокаеться... Можна уявити, в якому стані перебував Путін, коли опинився в переговорній кімнаті.

Переговорна позиція російської сторони була позначена з трибуни Генасамблеї ООН: Росія пропонувала свої послуги в боротьбі з «Ісламською державою» в рамках сучасного аналогу «антитілерівської коаліції» в обмін на пом'якшення позиції США щодо України. Москва передбачала, що ступінь цього пом'якшення і буде предметом торгу. Те, що в перебігу переговорів зробив Обама, описав Марк Твен у «Пригодах Тома Соера і Гекльберрі Фінна».

Ні, містер Путін, фарбувати паркан (бомбіти «ІД») — це не повинність, а задоволення! А за задоволення треба платити. Скільки скляних кульок ви можете мені запропонувати? Чи немає у вас про запас здохлої кішки? І не забувайте: в цій оборудці зацікавлені ви, а не я. Вам, а не мені, треба довести, що політ через Атлантику вартував заходу. Це вам треба терміново пред'явити хоч щось...

Після перших бомбардувань і переговорів

КОМЕНТУЄ ХУДОЖНИК

Політична карикатура О. Кустовського

у Парижі ми можемо точно описати останні параметри оборудки. В жодну коаліцію з Росією ніхто вступати не буде. Але їй буде надана можливість для самостійної гри на сирійському театрі воєнних дій. За це «фарбування паркану» Росія зобов'язується припинити саботаж Мінських домовленостей і залишити «своїх сучих синів» наодинці з Києвом.

Про те, що Сирія — пастка для Росії, стало зрозуміло після першого ж дня бомбардувань. Власних розвідувальних даних російські військові не мають, а сирійські колеги очохе їм підсовюють замість «ІД» політичних супротивників Асада. При бомбардуваннях населених пунктів жертви серед мирного населення неминучі. Але це не Чечня, де Путін міг собі ні в чому не відмовляти. Тут кожна слізозинка дитини перед очима.

«Антіпутінська коаліція»

і погроза збивати літаки Росії

У результаті вже на третій день сформувалася «антіпутінська коаліція» переважно з країн регіону, яка виступила з вимогою «негайно припинити фарбувати паркан». А з Вашингтона поспішали заяви одна різкіша за іншу: Пентагон заявив, що буде збивати російські літаки за помилки у виборі цілей, а прес-секретар Білого дому пригрозив Росії міжнародною ізоляцією вже не за Україну, а за Сирію.

Заликати Європу біженнями Росія не змогла. Ідея підняти ціни на нафту, зруйнувавши об'єкти нафтотранспортної інфраструктури, що розташовані на території Сирії, — абсурдна, тому що обсяги там нікчемні й можуть бути легко компенсовані за рахунок корекції маршрутів

постачань основними країнами-експортерами. А ці країни сильні збільшувати обсяги видобутку. Особливо новий військовий союзник Росії — Іран. Втім, Росія вже зараз на межі ембарго. Один незgrabний рух — і нафтovі ціни її взагалі перестануть цікавити. Що ще залишається? Військова база на березі Середземного моря? А навіщо вона Росії? І чи довго протримається режим Асада, без якого жодної бази не буде?

Здається, все...

У «сухому залишку» ми отримуємо класичну оборудку «Мангеттен в обмін на скляне намисто» — Україна в обмін на сумнівний привід востаннє зіграти роль «кругого мачо» в ефірі російського телебачення. Причому підслідженя на «сирійський гачок» Росія буде змушена до Нового року виконати всі свої зобов'язання щодо України, головне з яких — відновлення кордону...

У цьому місці хочеться нагадати: є люди (і їх страшенно багато), життя яких віддані тому, щоб із завзятістю дятля повторювати мантри про «нерішучого Обаму» і про «Путіна, який усіх переграв». Для них міністр сільського господарства, призначений у врожайний рік, — хороший міністр (згадка автора статті про події в Росії — ред.), а Порошенко — «олігарх» просто тому, що його бізнес прибутковий і він має багато грошей. У світі міфів не потрібні факти. Від них тъмніють фарби і болить голова.

З іншого боку, навіть визнавши політичний талант Барака Обами, хтось може звинуватити його в цинізмі щодо народу Сирії. Не можна сказати, що його стиль не відгонить стів-джобсівським холодком. Це так. Але що можна запропонувати натомість?! Іще одну «Бурю в пустелі», після якої регіон десять років не може прийти до тями?

Єдиний спосіб назавжди позбутися агресивності — знайти її вихід. Нехай Іран раз і назавжди з'ясує свої відносини з арабами-сунітами із Ізраїлем, нехай Асада, як Каддафі, скине його власний народ, а не американський спецназ, а курди доведуть усім, що мають право на власну національну державу.

Насильство залишається повітую хісторії. І з цим нічого не можна вдягти.

І що залишається Америці? Натягнути канати рингу. Відбрати в боксерів хімічні кастети й ядерні бейсболні бити. У критичний момент підставити плеце тому «боксерові», який довів свою стійкість і відданість тим цінностям, які Обама назвав у своїй промові «універсальними» і «самоочевидними». Нагодувати й обігріти вигнання. Все.

**Володимир ГОЛИШЕВ,
російський публіцист
і драматург**

Радіо «Свобода»

БУДЕ ЧИМ БОРОНИТИ КРАЇНУ

Нацгвардія отримала на озброєння велико-каліберні снайперські гвинтівки Barrett виробництва США. Про це повідомив міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков у Фейсбуку.

«Надійшло нове серійне озброєння для комплектування підрозділів НГУ, що працюють проти груп прориву наших оборонних рубежів і ворожих ДРГ. Трохи тренінгу і підготовки — і наші снайпери зможуть використовувати цю потужну і сучасну зброю проти живої сили і техніки ворога в усіх бойових підрозділах НГУ», — зазначив він.

Аваков описав технічні характеристики нової зброї. Гвинтівка «Barrett M107A1». Завод-виготовник: «Barrett», США. Основні технічні характеристики: калібр — 50 BMG (12,7 мм), довжина — 1450 мм, довжина ствола — 737 мм, маса без патронів — 14 кг, прицільна дальність стрільби — 1800 м, максимальна дальність — понад 2000 м, місткість магазина — 10 патронів.

* * *

США цієї осені надішлють в Україну радіолокаційні системи контрабатарейної боротьби.

Про це повідомив віце-президент США Джо Байден на зустрічі з Президентом України Петром Порошенком, написав посол США в Україні Джеффрі Пайетт у своєму Twitter.

«Серед багатьох питань віце-президент Байден повідомив Порошенку, що нові контрабатарейні радари Q36 повинні бути доставлені цієї осені», — написав Пайетт.

Q36 — це рухома радіолокаційна станція контрабатарейної боротьби. Система призначена для виявлення та відстеження пострілів артилерії і ракетних пусків, для забезпечення контрабатарейного вогню.

* * *

США нададуть Україні системи спостереження за державним кордоном.

«Укроборонпром» підписав відповідну угоду цього місяця з американською корпорацією «Аероскрафт».</p

(Продовження.
Поч. у № 34-40)

Проте далеко не завжди привітно зустрічали делегатів II з'їзду офіцерів України. Так, голова Дніпропетровської СОУ Віктор Таратушка після свого повернення додому у телефонній розмові з командувачем танкової армії генерал-майором Радецьким запропонував йому провести зустріч з офіцерами штабу армії і розповісти їм про рішення з'їзду. Та Віталій Радецький категорично відмовив йому, заявивши, що офіцери його армії цього не потребують, що вони добре захищені соціально інститутивими законами, та просив його більше не турбувати.

Журналіст Юрій Романюк з Івано-Франківщини так висвітлив у газеті «Вісник Коломий» № 176 від 16 листопада 1991 року результати позачергового II з'їзду Спілки офіцерів України в своїй статті «Армія України – об'єктивна реальність»:

«2-3 листопада в Києві проходив позачерговий II з'їзд Спілки офіцерів України. Майже 700 делегатів з усіх областей республіки вирішували проблеми відродження національної армії та створення національної гвардії. Відкрив роботу з'їзду голова СОУ полковник Вілен Мартиросян. З доповідю «Задання Спілки офіцерів України у створенні Збройних Сил України» виступив міністр оборони генерал-полковник авіації Костянтин Морозов. Доповідь «Політичні передумови створення Збройних Сил України, принципи взаємодії Спілки офіцерів України з депутатським корпусом, демократичними по-літичними організаціями» виголосив народний депутат України, член Великої Ради НРУ Микола Поровський. Після обговорення цих питань з листопада з доповідю «Проблеми правового і соціального захисту військово-службовців у період демонтажу СРСР», створення Збройних Сил України» виступив голова СОУ полковник Вілен Мартиросян. Співдоповідь виголосив заступник голови оргкомітету, кандидат філософських наук Володимир Мулява. Після обговорення були внесені зміни до статуту, прийнято Заяви СОУ до військово-службовців України, уряду та Верховної Ради України, інші документи.

Важко назвати досить конструктивною дводенну роботу з'їзду СОУ, на яку, крім панування ейфорійної балаканини, не було вирішено багато принципових проблем утворення Збройних Сил України. Гарні за смістом доповіді міністра оборони України Костянтина Морозова та народного депутата Миколи Поровського мали б дати запал для наступного обговорення і внесення конкретних рекомендацій щодо вирішення існуючих проблем, та, на жаль, цього не сталося.

Від більшості делегатів, які брали участь в обговоренні, крім висвітлення тих труднощів, з якими вони прибули на з'їзд, та проголошення abst-рактних речей, нічого конструктивного почти не вдалося. Обласні делегації не вважали за потрібне обтяжувати себе виробленням конкретних планів, пропозицій, концепцій, підготовкою альтернативних проектів. Лише Звернення та декілька змін до статуту, внесених оргкомітетом з'їзду, виявилися єдиними докумен-

Полковник
Віктор Таратушка

тами, ухваленими таким високим зібранням. Та найголовніше, на що розраховував голова СОУ полковник Мартиросян, скликуючи позачерговий з'їзд, було внесення на затвердження пропозицій про надання йому ж, полковникові Мартиросяні, надзвичайні повноваження, з правом одноосібного прийняття рішень і, насамперед, при внесені пропозицій щодо кадрових призначень Міністерства оборони України (!). Це миттєво викликало напруження в залі, яке загострилося після спроби Мартиросяні надавати широко відомим у СРСР як миротворцем і борець за со-

пинити відправлення рекрутів поза межі України. СОУ підтримає Акт про незалежність України на референдумі 1 грудня. Спеціально для «Вісника Коломиї» Юрій РОМАНЮК.

Такими були підсумки II з'їзду Спілки офіцерів України. Хочу звернути увагу на дві фрази із статті Юрія Романюка: «...неприємний випадок, який трапився під кінець другого дня, продемонстрував рішучість делегатів проти спроб одноосібної узурпації влади в СОУ, навіть такою відомою людиною, як Мартиросян», та «...як вдалося почути в кулуарах з'їзду, після цього випадку у переважній більшості офіцерів залишився гіркий осад нездовolenia діям і вчинкамівого голови, який, де тільки може, всюди демонстративно наголошує, що не рветься до влади і до генеральських погонів». З цих фраз виникає логічне запитання, чому ж полковник Вілен Мартиросян, будучи широко відомим у СРСР як миротворцем і борець за со-

Віталій ЛАЗОРКІН

ДЕЯКІ СТОРІНКИ З ІСТОРІЇ ТВОРЕННЯ ЗБРОЙНИХ СІЛ УКРАЇНИ

Делегати II з'їзду полковники Р. Костюк, В. Мартиросян, капітан-лейтенант І. Тенюх, полковник В. Лазоркін

на, а цього вже не могли дозволити делегати від Галичини, адже, як відомо, пан Лазоркін є депутатом Львівської облради. Але до вибуху не дійшло завдяки діям Миколи Поровського, який, знімаючи напруження, запропонував з'їзові проголосувати лише за підтвердження повноважень голови СОУ. Що й було зроблено. Після цього була терміново оголошена перерва, яка й зняла всю гостроту та напругу залу.

Цей неприємний випадок, який трапився під кінець другого дня, продемонстрував рішучість делегатів проти спроб одноосібної узурпації влади в СОУ, навіть такою відомою людиною, як Мартиросян. Та, як вдалося почути в кулуарах з'їзду, після цього випадку у переважній більшості офіцерів залишився гіркий осад нездовolenia діям і вчинкамівого голови, який, де тільки може, всюди демонстративно наголошує, що не рветься до влади і генеральських погонів. І все ж, незважаючи на прикрай моменти, зібрання має велике політичне значення в справі розкріпачення офіцерства, якого об'єднання на терені побудови Збройних Сил України. Воно продемонструвало Україні та й усому колишньому Союзові, що рішення про створення власної армії України – це не популістські заяви, а реальність.

Свіжим струменем на з'їзді були змістовні виступи кандидатів у Президенти України панів Чорновола, Лук'яненка, Юхновського, які окреслили своє бачення шляхів та концепцій побудови власної національної армії. У прийнятому Зверненні до парламенту, уряду та військово-службовців зазначено, що СОУ звертається з пропозицією припинити фінансування з 1 січня 1992 року Радянської армії, а виділяти гроші на утримання лише власних Збройних Сил, при-

ступив на з'їзді проти намірів В. Мартиросяна стати диктатором у Спілці, хоча вважав, що Мартиросян не заслуговує на відсторонення його від посади голови СОУ. Я був проти цього, бо цінував інші його якості: простоту у спілкуванні, енергійність у створенні обласних організацій, навіть дарував йому його авантюризм. Та, зрештою, я просто не хотів виступати проти Мартиросяна, бо не бачив для цього вагомих підстав, поки він не виступив за надання йому необмежених повноважень як голові СОУ.

Цього я витримати вже не зміг: майже силово відібрали мікрофон у Олександра Скіпальського і закликали делегатів з'їзду в жодному випадку не погоджуватися з пропозицією Мартиросяна, про те, що організаційних висновків стосовно переображення голови СОУ я з'їзду не надав.

Президія терміново оголосила перерву у роботі з'їзду. У перерві Мартиросян вибачився і забрав свою пропозицію назад. На цьому інцидент було вичерпано, принаймні з моєї боку, бо узурпацію влади в громадській організації українських офіцерів вдалося зупинити, а з Віленом Арутюновичем ми залишилися в добрих стосунках і моя сумлінна залишилася спокійним.

Звичайно, тим, хто прагнув позбутися незручного полковника Мартиросяна та засиливши, що в нього з'явився шанс для отримання високої посади в Києві через посаду голови Спілки офіцерів України, він вирішив підіняти підозру щодо заслання Мартиросяна в СІ, отримавши його впливу на офіцерське середовище, наше примирення не сподобалось.

Проте нагода скинути Мартиросян з посади голови СОУ у його недоброзичливців з'явилася на наступному III з'їзді: особи з близького оточення Віленом Арутюновичем його нагло зрадили і виконали замовлення можновладців щодо усунення Мартиросяна з посади голови Спілки офіцерів України.

У мене життєва ситуація складалася інакші, ніж у Віленом Мартиросяні. Я бойовий офіцер, що мав бездоганне проходження військової служби і добре кар'єрне зростання, за справу здобуття Українською власними Збройними Силами працював на міцність духу, піддавши наявністю ризику і власну військову кар'єру, і добробут родини. При цьому я не думав про кар'єру, а робив те, у що вірив, що знав і вмів: працював над військовим законодавством, над створенням Міністерства оборони України, допомагав першому міністру оборони стати на ноги. Спілка офіцерів України була мені потрібна як громадська підтримка моєї діяльності, а не для власного кар'єрного зростання. Тому я широко в-

іду на листопаді 1991 року відчув якийсь прихованій спротив моїй діяльності. Саме тоді стався прикрай випадок із зникненням у Верховній Раді моїх документів для присвоєння мені чергового військового звання генерал-майор, що стримало мій вплив на оборонне будівництво. Я б так і не дізнався, хто саме був причетний до зникнення моїх документів, якби про цю подію мені згодом не

Мартиросян своїм вчинком позбавив мене можливостей на всіх рівнях відстоювати інтереси України. Вже через багато років я нагадав Вілену Арутюновичу про цей його недостойний вчинок.

Він почував себе незручно, обіцяв усе виправити, навіть присвоїти мені генеральське звання, та на пенсії воно мені вже було не потрібне, а процес руйнації Збройних Сил України вже був запущений, що у майбутньому привело до втрати обороноздатності України. До цього процесу були причетні такі міністри оборони, як Єжель, Саламатін, Лебедев. Та це вже інші драматичні сторінки історії, про які буде написано окремо.

А у ті осінні вечори 1991 року у моєму 312-му номері готелю «Україна» завжди були гости: офіцери з академії ППО СВ, штабу Київського військового округу, рядові члени Спілки.

Серед постійних відвідувачів моєго готельного номера були Віталій Чечило, Анатолій Кошиль, Петро Костюк, Микола Мельник. З ними інколи заходили одразу декілька чоловік, тому цей готельний номер дійсно став центром спілкування навколо творення Збройних Сил України. Ми усі разом і кожен окремо робили єдину справу – розбудовували молоду Українську державу.

Віталій Чечило вирішував організаційні питання і надійно тримав зв'язок з Верховною Радою України, надавав оперативну інформацію, Анатолій Кошиль працював з громадськістю Києва, Петро Костюк і Микола Мельник розробляли проект Закону України «Про Національну гвардію України», Валентин Пилипчук займався військовими навчальними закладами.

Полковник КДБ Олександр Скіпальський вирішував питання створення управління військової контррозвідки. До Олександра Скіпальського, як до особи, у мене не виникало запитань, бо він з першої нашої зустрічі зарекомендував себе справжнім патріотом України і справжнім фахівцем. Мені імпонувало, коли, заходячи до мене в готель, він прискіпливо приглядався до наших гостей, які вели гострі дискусії. Бувало, що Олександр Олександрович охолоджував деякі гаражувати голови фразою: «Я никому не дозволю зрадити Україну!», що магічно впливало на гостей.

Напевне, це було необхідним, оскільки серед тієї громіздкої рутинної роботи, що ми виконували під час творення Міністерства оборони і Збройних Сил України, треба було стимулювати у офіцерів, які потяглися до СОУ, почуття патріотизму та вірності Україні. Згодом полковник Скіпальський був обраний головою Спілки офіцерів України, але вже з довідом керівника важливого державного відомства й у званні генерал-майора.

Ставши головою СОУ, Олександр Олександрович надав більшої динаміки в роботі Спілки в нових політичних реаліях, що склалися в Україні.

Скіпальський О.О.

(Продовження на 10-й стор.)

«Кримська світлиця» публікує газетний варіант книги полковника Віталія Лазоркіна, одного із засновників Збройних Сил України і Спілки офіцерів України, про історію творення Українського війська, і звертається із закликом до видавців та потенційних спонсорів підтримати видання повної версії книги. Звертатися з пропозиціями можна на електронну адресу редакції — kr_svit@meta.ua, або автора — vlazorkin@ukr.net.

Глава 14. ПРИСЯГА НА ВІРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

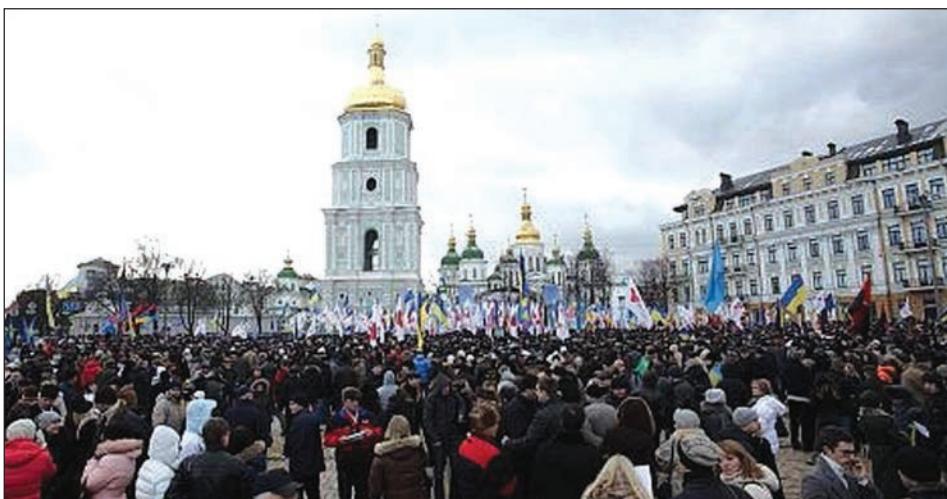
6 грудня 1991 року... Тепер цей день значиться як державне свято — День Збройних Сил України. Для мене ж цей день має особливе значення в особистому житті, бо це саме той день, що вінчає плід моєї півторарічної роботи над вирішенням проблеми загальнонаціонального значення — створення в Україні власних Збройних Сил. А тоді, у червні 1990 року, після прийняття Верховною Радою України Декларації про державний суверенітет України та перших зустрічей і розмов з Володимиром Фуксом і Сергієм Рудюком, відродження Української армії було для мене лише ідеєю, лише вірогідним способом, у який можна було б запобігти громадянській війні в Україні.

Поступово, маленькими кроками від ідеї до перших практичних результатів ми розпочали потужний суспільно значущий процес, до якого долучилися спочатку одиці, потім десятки, сотні, а потім і тисячі військовослужбовців. Від мрії і перших теоретичних досягнень купки ентузіастів нечисленного Львівського обласного Комітету за відродження Української національної армії цей процес виріс до потужного громадського руху, який охопив усю Україну і перетворився на діяльність багатотисячної всеукраїнської громадської організації, відомої під назвою Спілка офіцерів України.

Тепер, позираючи в глибину новітньої історії України, я з вдячністю віддаю належні В'ячеславу Чорноволу, його соратникам по політичній боротьбі та всім невідомим мені героям, які завдяки своїй високій силі духу і патріотичній громадянській позиції вистояли в жорстокій боротьбі за національне визволення, за державну незалежність і надали нам, офіцерам-патріотам, допомогу в успішному подоланні всього терристичного шляху творення Збройних Сил України від ідеї до реального результату.

Нині не всі наші громадяни, навіть і такі і серед членів Спілки офіцерів, хто не досить глибоко усвідомлює значення для України цього дня, 6 грудня 1991 року, що це не «призначений» урядом України день чергового державного свята, а день, який увінчав велику перемогу в сучасній національно-визвольній боротьбі, бо у цей день Україна рішенням Верховної Ради на весь світ оголосила, що у законний спосіб отримала власні Збройні Сили.

Ця перемога дала нам, офіцерам-патріотам, не легко, бо, дійсно, цій перемозі

Софіївська площа у Києві, де 18 січня 1992 року відбулось приведення до присяги офіцерів запасу Кіївського гарнізону на вірність Українському народові

ренести святкування Дня Збройних Сил України на 14 жовтня, під час якого відзначають День Покрови Пресвятої Богородиці, День Української повстанської армії та День Українського козацтва. Ale ж 6 грудня 1991 року також по праву є визначним днем в новітній історії України, в який Верховна Рада ухвалила закони молодої держави Україна «Про оборону України» і «Про Збройні Сили України», яких до того не було й які склали правову основу цивілізованого утворення її власних Збройних Сил. Для мене особисто було честю я ї пишаюсь тим, що проекти цих законів України були розроблені мною.

6 грудня 1991 року на сесії Верховної Ради проекти законів «Про оборону України» і «Про Збройні Сили України» представляв Павло Мисник, заступник голови Комісії з питань державної безпеки й оборони. Я ж був присутній у сесійній залі Верховної Ради як гість, хоча незадовго до того голова комісії Василь Дурдинець сказав мені, що проекти цих законів на сесії представляти буде як їхній автор. Та за два дні до сесії керівництво Верховної Ради змінило своє рішення, доручивши це Павлу Миснику. Я ж не заперечував проти цього, бо розумів увесь ступінь відповідальності цієї події для України, проте не виключаю, що на рішення керівництва Верховної Ради могли вплинути як Костянтин Морозов, так і Вілен Мартirosyan, бо відчував їхнє задірсне ставлення до моїх успіхів.

Значних змін і доповнень до проектів фактично внесено не було за винятком пропозиції народного депутата Степана Хмари, який запропонував дозволити командирам військових частин вести господарську діяльність, що я вважав неприпустимим, бо за господарською діяльністю приховувались і фінансові зловживання, і відволікання солдатів від пілотової підготовки, що загалом негативно відбивалося на боєздатності військ та породжувало корупцію.

З іншого боку, мені було приемно, що в статті 1 Закону України «Про оборону України» було прийнято мое формулювання терміна «оборона України», якого до того в законодавстві просто не було: «Оборона України — система політичних, економічних, соціальних, військових, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту».

У цій боротьбі ми зазнали і погроз, і підступності, і зради, але ми вистояли і перемогли. Тому мені сьогодні не зрозумілі пропозиції деяких осіб, що були далекими від нашої боротьби, але які наполегливо пропонують пе-

Капітан 1 рангу О. Бодрук, полковник В. Лазоркін і полковник Л. Кравчук з офіцерами запасу Кіївського гарнізону перед приведенням їх до присяги на вірність Українському народові 18 січня 1992 року на Софіївській площі Києва

ший розвиток процесу оборононого будівництва в Україні, саме ця норма закону брутально порушувалась вищим керівництвом державної влади, яке нехтувало заходами щодо підготовки до збройного захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту та заощаджувало собі на цій головній функції держави величезні кошти України.

Особливо це порушення норм Закону України «Про оборону України» процвітало за каденції четвертого Президента України. Воно було зумовлено зумисним або нефаразовим сприйняттям важливості проблеми безпеки держави з боку її вищого військово-політичного керівництва, яке свою основну увагу звертало на розвиток власного бізнесу і на політичні батальйони з опонентами заради самозбереження при владі. Військове ж керівництво цієї події для України, проте не виключаю, що на рішення керівництва Верховної Ради могли вплинути як Костянтин Морозов, так і Вілен Мартirosyan, бо відчував їхнє задірсне ставлення до моїх успіхів.

Значних змін і доповнень до проектів фактично внесено не було за винятком пропозиції народного депутата Степана Хмари, який запропонував дозволити командирам військових частин вести господарську діяльність, що я вважав неприпустимим, бо за господарською діяльністю приховувались і фінансові зловживання, і відволікання солдатів від пілотової підготовки, що загалом негативно відбивалося на боєздатності військ та породжувало корупцію.

Укладена з Російською Федерацією навесні 2010 року у Харкові зложинна для України Угода про продовження терміну перебування Чорноморського флоту в Криму і Севастополі до 2042 року суттєво підірвала безпеку на півдні України, дозволивши Росії збільшити чисельний склад Чорноморського флоту до 20 тисяч осіб.

Через чотири роки це дозволило російським військам без жодного пострілу захопити Крим і Севастополь та приєднати їх до складу Російської Федерації.

А тоді, 6 грудня 1991 року, в сесійній залі Верховної Ради я цирко радів своєму успіху. Наступного ж дня, 7 грудня 1991 року, я вийшов до Москви на переговори, не згадуючись, що 8 грудня 1991 року також увійде в новітню історію людства як день припинення існування Радянського Союзу і що я, перебуваючи в кабінеті Генерального консула України в Російсь-

ї на 1 рангу Олега Бодрука, викладача Київського вищого військово-морського училища.

Провід Спілки офіцерів України на виконання грудневого Указу Президента України про створення Збройних Сил України долучив мені 18 січня 1992 року привести до присяги на вірність Українському народові синів — офіцерів запасу Кіївського гарнізону.

Ця визначна подія відбулась на Софіївській площі біля стін Святої Софії у Києві і транслювалась на всю Україну центральним каналом українського телебачення. Почесним гостем на урочистому мітингу був колишній політичний в'язень радянських концтаборів, народний депутат України Левко Григорович Лук'яненко.

Спілка офіцерів України організувала приїзд на площу біля стін Святої Софії офіцерів запасу Кіївського гарнізону і склали списки бажаючих присягнути на вірність народу України.

Трибуною для здійснення процедури приведення до присяги офіцерів запасу Кіївського гарнізону на вірність Українському народові слугувала платформа кузова вантажного автомобіля, де були встановлені мікрофони. На площі з'явилися журналісти з відеокамерами.

Коли шукуння офіцерів завершилося, я в супроводі полковника Леоніда Кравчука і капітана 1 рангу Олега Бодрука здійснив обхід вишикуваних колон і побачив

ність Українському народові. Урочисто пролунав державний гімн України.

Всі разом як молитву співали натхненні слова: «Душу й тіло ми положим за нашу свободу, і покажем, що ми, браття, козацького роду!». Звичайно, я дуже хвілювався, бо мене охопило відчуття гордості та великої відповідальності за цю подію в історії України, яку центральне телебачення показувало на всю територію країни. Проте, подолавши свої відчуття, я чітко і голосно розпочав читувати у мікрофон затверджений Верховною Радою України текст присяги.

У відповідь мені над Софіївським майданом голосно лунав багатоголосий хор офіцерів запасу, які згідно з процедурою повторювали виголошенні мною святі слова присяги. Після завершення читання тексту присяги я привітав офіцерів зі складняннями присяги на вірність народові України та побажав їм гідно нести звання офіцера Збройних Сил України.

Наступного дня приведення військовослужбовців до присяги на вірність народові України було проведено і в інших гарнізонах на теренах України. Так, 19 січня 1992 року це відбулось у Львові. Приведенню військових частин до присяги на вірність Українському народові передувала наполеглива робота нової демократичної влади та Спілки офіцерів України.

Львівська обласна організація Спілки офіцерів України, маючи у своїх рядах дюжини старших офіцерів, швид-

18 січня 1992 року. Колишній політичний в'язень радянських концтаборів, народний депутат України Левко Лук'яненко тепло привітав полковника Віталія Лазоркіна з приведенням до присяги офіцерів запасу Кіївського гарнізону на вірність Українському народові

ських патріотів, які жадали бути корисними рідному народу.

Майдан біля стін Святої Софії був переповнений киянами. Над майданом майоріли державні прапори України. Я піднявся на трибуну і присягнув на вірність Українському народові.

А 22 грудня 1991 року вийшов наказ міністра оборони України № 2 про заархування до складу Міністерства оборони України першої групи офіцерів. У першій групі офіцерів був і я, полковник Лазоркін В. І., призначений старшим консультантом міністра оборони України — керівником групи консультантів міністра. До групи консультантів міністра я ввій до свідченіх офіцерів з числа активістів Спілки офіцерів України полковника Леоніда Кравчука, викладача Академії Протиповітряної оборони Сухопутних військ, і капітана

Чи міг я думати за рік до того, у січні 1991 року, коли за оприлюднення Концепції створення Збройних Сил України 1 грудня 1990 року в Києві на Великій Раді Народного Руху України мене ображали і ламали долю партійні органи та КДБ, що через рік, 18 січня 1992 року, я буду мати честь у Києві, на площі біля стін Святої Софії Київської приводити до присяги на вірність Українському народові офіцерів запасу Кіївського гарнізону? Звичайно, — ні, не мріяв!

Та ось, трапилось, а це означає, що моя праця і праця моїх сподвижників щодо створення Збройних Сил України, сповнена ризику і небезпек, принесла Україні важливий корисний результат.

На жаль, про цю подію тепер не згадують і не висвітлюють у засобах масової інформації, хоча вона має дуже велике виховне значення для підростаючого покоління українців.

(Продовження буде)

Офіцери Львівського гарнізону склали присягу на вірність Українському народові в присутності голови Lviv's People's Council Lviv Chornovola

«СВІТЛИЧАНИН» ГЕННАДІЙ РОМАНЮК БАЛОТУЄТЬСЯ НА МЕРА КОЛОМІЙ

Здавалося б, про хороших людей писати легко. Описав усе, що було насправді, нічого не додаючи і не видумуючи, і матимеш гарний результат. Але це омана. Людей—«маяків» у сусідстві не так вже й багато, тому писати про них Україні непросто. Перш за все тому, що відповідально. Пробуєш аналізувати те, що зробив упродовж життя такий «маяк», і починаєш розуміти, що той шлях, певно, був визначений Богом. Тому, зазираючи в душу такої чистої людини, вивчаючи її патріотичний, творчий потенціал, треба й самому максимально мобілізуватися. Бо тобі будуть вірити!

— Чи потягне Геннадій Миронович відповідальну посаду мера? Адже далеко не всі коломияни є такими, як він, — діяльними патріотами, схильними до само-пожертви. Чимало людей хочуть покращення не вдалекій перспективі, а вже, негайно. Причому, не осомливо напружувшись. Такі виборці завше «клують» на обіцянки популістів. Звісно, це не розумно, і такий підхід варто засудити. Але ж і такі люди є мешканцями древнього міста Коломії та повноправними громадянами України. А історія твориться не обраними, спрямованіми приходять тоді, коли вдається спертись на весь народ. Українці ж за своїм менталітетом далеко не німці й не японці; «різновекторність» у нас в крові. Тож, чи зможе Геннадій вміло балансувати поміж представниками різних політичних сил, втілюючи в життя задумане, гарантуючи громаді позитивний результат?

Після деяких роздумів, Микола Солоненко відповів:

— А він і не буде балансувати, у нього завжди своя тверда позиція. Водночас Геннадій Миронович категорично проти зосередження влади у руках однієї

Хтось та й прислухається до твоїх висновків. Тому вирішив спочатку порадитися з друзями, а вже потім писати про нашого вірного «світличанина» Геннадія Романюка, який балотується на міського голову Коломії. Переговорив з відомим громадським діячем, мешканцем цього ж міста Миколою Солоненком. Оскільки це людина з чималим життєвим досвідом та що є із стратегічним державницьким мисленням (недаремно ж познайомився з ним у Севастополі, де пан Микола займався проблемами флоту), то я без вагань поділився з ним своїми роздумами.

один з перших осередків Народного Руху України «За Перебудову», де згодом Геннадій Романюка було обрано головою. Через деякий час він очолив новостворений страйковий комітет виробничого об'єднання «Коломия-сільмаш» та став співголовою страйкових комітетів підприємств міста. Основною вимогою робітничих зібрань було: надання повної політичної, економічної та культурної самостійності Українській РСР та забезпечення її державного суверенітету. Як бачимо, Геннадій стояв біля витоків, і при цьому залишається дуже скромною людиною... Саме така особистість була б оптимальним варіантом на посаду мера.

* * *

А ось точка зору Олега Кірашук — відомого у місті писанкаря та участника АТО:

— Можу підтвердити, що в плані моральних якостей Геннадій Романюк — людина достойна. За той час, що я його знаю, — жодного разу не розчарувався. А мені ж 43 роки, в людях я навчився розбиратися. Геннадій щирий, відвертий... Навіть привітатися з людьми такої породи я вважаю за велику честь. Дехто каже, що на посту мера треба бути більш рішучим, навіть зубастим... Можливо, в такому підході також є раціональне зерно. Але я думаю, що при хороший команді і підтримці населення мер може бути й таким інтелігентним, як Геннадій. Бо інтелігентність теж має свої переваги. Знаєте, до Майдану я вів доволі замкнутий спосіб життя; сидів у домі і займався писанками. Але після побиття студентів зрозумів, що треба ішти у столицю. Там і познайомилися з Геннадієм. Був такий випадок: я після чергування на барикадах — втомлений, неви-

Миррослав Симчич і Геннадій Романюк

спаний, та ще й застудився... Його я ще не знав особисто і сприйняв за якогось депутата. А до людей влади у мене ставлення негативне. Тому почав з ним говорити дуже різко. Мовляв, і те погано, і те мені не подобається... Висловив усе, що накипіло на душі. Інший би відповів з такою ж різкістю. А Геннадій Романюк усе терпляче вислухав і, видно, зробив якісь висновки. На тому закінчилося наше спілкування. А потім я від однієї людини чую добре про нього, потім від другої... Третій співрозмовник про нього тільки хороші речі розповідає... Негативу зовсім не чув. Наступного разу побачив його вже після боїв 18–20 лютого. Побратими саме проводжали в останню путь Героїв Небесної Сотні. Я ще й подумав, що коли випадково зустріну Геннадія, то попрошу вибачення за ту різку розмову. Тільки подумав, а тут і він виходить із спаленого Будинку профспілок. Там, до речі, ще все диміло, догоряло... Я й кажу: «Пане Геннадію, я тоді трохи різко говорив з вами, пробачте». А він: «Та ні... не було такого, я щось не пам'ятаю...». Я зажінчив розмову словами: «Люди про вас хороші думки, тому я вам подарую писанку». Бу хорошим людям я завжди їх дарую... Не так вже й багато подарував. Скажімо, більшою із Закарпаття, який зупинив нашу групу під час виходу з дебальцевського «котла» і знайшов час перебинувати мою голову — хоч во-rog наступав нам на п'я-

ти... Ще двом-трема людям, які мені допомагали, коли я був на війні. Ну, й Геннадію Романюку. Я вірю в нього і бажаю йому успіху!

* * *

А ось що думає Любомир Грабець — педагог, син командувача групи військ «УПА—Південь» Омеляна Грабця. Запитання ветерану визвольних змагань я поставив руба: чи зможе патріот-романтік керувати великим містом? Чи справиться з нелегкою місією?

— Людина, яка хоче зробити добро справу, — мусить бути романтиком, — відповів пан Любомир. — Парадокс, але за нинішніх реалій прагматикам вести за собою людей важче... У цей складний час, коли позитиву мало, а негативу більше, ніж досить, вони мало що можуть зробити. Чи стане Геннадію Романюку професійною досвідом? Давайте подумаемо разом. Він включився в боротьбу десь з 1987 чи з 1988 року. І залишається у вирі подій донині. Майже трохи десьяліття достатньо для того, щоб набратися досвіду? Думаю, що достатньо. Жодного разу він не скінчив, не зійшов з дороги. Жив для людей. Вислів «Бог і Україна» — для Геннадія — це не просто один з лозунгів, але й спосіб життя упродовж кількох десятиліть. У 1989 році він уже відповідав за оборону міста. Треба було мати вміння і відвагу, бо України ще не було, а Радянський Союз здавався непохитним. Справився. Упродовж багатьох років він очолює Раду національно-демократичних сил. А там люди

займалися не лише ідеологією, а й водночас вирішували багато практичних справ — цілком матеріальних. Отже, досвід господарницький у нього є також. Він має свій невеличкий бізнес, і я ніколи не чув, щоб Геннадій колись когось «кинув» чи десь щось «урвав» для себе... А певно ж, мав можливість, будучи депутатом кількох скликань. У цей час інші депутати дерібанили місто, як могли... Якщо Геннадій Романюк не піддався склусі раніше, то не піддається й тепер. А головне те, що голова міста — це представницька постать, він повинен мати команду, яка працює. Такі люди наколо Геннадія є, вони перевірені часом. В його оточенні я побачив і нові обличчя, але встиг переконатися, що це також чисті люди.

* * *

Завершити статтю я хотів би словами давнього і вірного коломийського «світличанина» (у минулому політ'язня з 32-річним стажем, безстрашного сотенного УПА) Миррослава Симчича:

— Геннадій Романюк — людина, якій можна вірити. Якщо вже навіть після закінчення Майдану його хотіли спалити у власному будинку... Значить, він їм страшний не лише як організатор вуличних протестів у столиці. Він і тут дуже заважає тим, хто не хоче добра Україні... Сподіваюся, коломияни довірять йому своє майбутнє, а головне — підставлять своє плече.

Сергій ЛАЩЕНКО

Геннадій і Галина Романюк

НАЙМЕНШ ЗМІСТОВНІ І З ВІДКРИТИМ ПІДКУПОМ...

КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ ТА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОПОРА» РОЗПОВІЛИ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ЦЬОГО РІЧНИХ МІСЦЕВИХ ВИБОРОВ

Цьогорічна виборча кампанія характеризується «безмісівностю», оскільки кандидати часто ідуть на місцеві вибори з нейтральними або просто з безмісівними гаслами, говорять представники профільних неурядових організацій. Причине цього є надзвичайно короткий термін кампанії, що також спричинив активну діяльність партій лише у конкретних регіонах. Крім того, певні кандидати, окрім як роботи ставку на «добрі» комунальні справи, не цураються й відкритого підкупу, констатують спостерігачі.

Жодна із 142 партій, що братимуть участь у місцевих виборах, не працює у всіх регіонах України, якби це мало бути, а зосереджується лише на тих областях, де у них найбільша кількість потенційних виборців. Так, на півдні України зосередились «Опозиційний блок» та партія «Наш край», на сході — партія «Відродження», а також уже згадані «Опозиційний блок» і «Наш край», на заході — «Солідарність» та «Свобода». У центрі та на півночі лідерами за активністю є партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність» та «Ук-

роп». Саме у цій регіоні партії вкладають найбільшу кількість як офіційних, так і неофіційних грошей.

Не поступаються парламентським силам і деякі регіональні сили. Наприклад, Львівську область намагається завоювати «Українська галицька партія», Тернопільську — партія під назвою «Добрий самарянин», Вінницьку — партія «Вінницька європейська стратегія», Черкаську — ВО «Черкащані», Одеську — партія міського голови «Довірій ділам», а Хмельницьку — партія «За конкретні справи».

Та, попри таку активність, прихильність виборця окрім кандидатів на місця намагаються здобути без передвиборчих програм, кажуть у Комітеті виборців України.

«Більшість використовує нейтральні гасла.

Беруть результати соціологічних досліджень і дивляться, що у людей на першому місці: здоров'я, безпеки чи мир — і на основі цього будуєть свої виборчі кампанії. Відтак, на превеликий жаль, ці вибори можуть стати найменш змістовними за багато років виборчої історії України», — каже генеральний

загрозу проведення місцевих виборів», — пояснює керівник юридичного відділу Комітету виборців України Святослав Пікуль.

Громадянська мережа «Опера», в свою чергу, зафіксувала масове відхилення у кількості виборців, прив'язаних до територіальних виборчих округів.

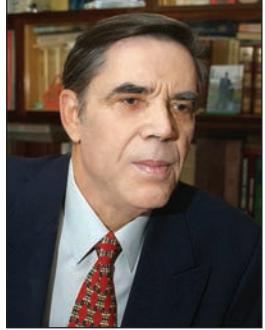
«До прикладу, рівень відхилення для районних рад подекуди перевищує 700%. Тобто масштаб, кількість виборців, які є в одному територіальному виборчому окрузі, порівняно з іншим територіальним виборчим округом у межах цієї громади подекуди в 7, майже у 8 разів відрізняється за кількістю виборців... Вага мандата, отриманого в одному окрузі, буде меншою за вагу мандата в іншому», — повідомила координатор парламентських і виборчих програм громадянської мережі «Опера» Ольга Айазовська.

Із 294 зареєстрованих в Україні партій у місцевих виборах, що відбудуться 25 жовтня, братимуть участь 142 партії. В Україні, за винятком територій Криму та Донбасу, які українська влада не контролює, місцеві вибори відбудуться 25 жовтня. Внутрішньо переміщені особи права голосу на цих виборах не матимуть.

Повний текст статті — за посиланням
<http://www.radiosvoboda.org/content/article/27277693.html>

В УКРАЇНІ ІСНУЄ ПРОБЛЕМА ІВАНА ФРАНКА

Петро ПЕРЕБІЙІНІС,
поет, журналіст,
громадський діяч

Ризикую наративати на дошкільні осудження і кпини.

Але скажу, як думаю. В Україні існує проблема Івана Франка. Існує давно. Ще з кінця XIX століття... А почалося це тоді, коли невідомий Франко оголосив нещадну війну галицьким московіфам і спробував закликати під'ярмених «східників» до спільних дій, до реального єднання розірваного імперіями знедоленого українства. Що там зчинилося! Невід'є за що (а радше, за «радикаль-драгоманівців») гірко образилась категорична Леся Українка і виступила з тенденційною публікацією «Не так ти вороги, як добрий люди!». На несправедливий цей випад шляхетний Франко відгукнувся глибоко аргументованою і водночас дуже толерантною статтею «Коли не по конях, так хоч по голоблях».

Полеміка двох класиків у минулі часи цілком свідомо замовчувалася. Воно й зрозуміло. Хіба можна було говорити про якісь непорозуміння між «співачкою досвітніх вогнів» і «великим каменярем»? А ще ж той «каменяр» запекло обстоював не класову, а візвольну боротьбу з російським деспотизмом та австрійським абсолютизмом...

Не варто було бламати списи, якби у блаженні часи незалежності щось таки змінилося. Але ж ні! Тільки у 2001 році згадана полеміка була оприлюднена у книжці «Мозаїка», упорядкованій незабутньою Зіновією Франко та відомим дослідником творчості нашого класика Михайлом Василенком. І що ж? Минуло ще одне десятиліття, але цінотливі наше літературознавство соромливо опускає очі, коли йдеться про таку «незручну» тему.

Проблема, однак, не тільки в цьому локальному випадку. Проблема в тому, що визнаний усім людством національний геній Іван Фран-

ко досі не має всенародного, вседержавного визнання в самій Україні. Хтось може обурюватися, заперечувати очевидне, але ж від фактів не втече. Фактів багато. Ще 27 серпня 2006 року указом Президента України № 727/2006 було передбачено випуск повного академічного зібрания творчої спадщини Івана Франка у ста томах. Міняються президенти, але ж указ той залишається. Ось тільки про омріяний стотомнік ніхто у владі і не згадує. Хоча наш Інститут літератури підготував для такого видання астрономічно несояжну базу і навіть пробує дещо випускати самотужки.

Складається парадоксальна ситуація. Видаються у нас на державні замовлення твори інших класиків та й сучасних авторів, а до Франка черга нікік не доходить. Видно, треба щось міняти в державі, якомусь не виконує указів президента.

До видавничої сфери ми ще повернемося. А зараз мова про інші факти. Є в Києві величні бульвари імені Тараса Шевченка, Лесі Українки, а є маленька, хоч і в центрі, вулиця Івана Франка. Є також бульвари Висоцького, Лихачова, а може, й Кобзона. Є респектабельні проспекти широко відомих вузькому колу імен. А чи буде магістральний проспект Івана Франка — годі говорити.

Ходімо далі. Є у столиці

монументальні скульптури Тараса Шевченка, Лесі Українки, а є в театральному куточку скромне погруддя Івана Франка. Та що вже столиця!

А чи багато пам'ятників

нашому світу можна побачити десь по лівій бік Дніпра?

Знаю про один, зведеній на

пожертви у рідному селі письменника Сергія Гальченка.

Але ж просто виняток. А

скільки є на всій східній стороні, та ю у самій столиці

популярні збірники

«Франко-знатчі».

Нешодівно вийшов уже шостий

ваговитий том, який навіть з

першого погляду радує

серце книголюба. На традиційно типовій обкладинці у прiemnix фіолетових тонах ледь

Могила І. Франка на Личаківському кладовищі у Львові

регіональним письменником. Тіштесь, «західники», своїм галицьким генієм. Ніхто вам не забороняє. Земляки Франка ніколи не потребували царської милості. Воно робили своє навіть тоді, коли їм це й забороняли. Немає потреби говорити про вулиці, пам'ятники, музеї Франка у Львові, Івано-Франківську, Тернополі — взагалі у містах і селах істинно патріотичного західноукраїнського краю. Тож саме час нам повернутися до книгодивання.

Загляньмо знову-таки не до мегаполісів, а до провінційного, здавалось би, Дрогобича на батьківщині Івана Франка. Тут самовіддано працюють науковці міжнародного рівня. Тут чудеса творять майстри книги європейського класу. Мені вже відомо про виступ супроти франкофобів усіх мастей, в Україні і не в Україні сущих. Вичерпно переконливий, науково аргументований виступ, у якому, до речі, належно оцінюють сумнівні пропозиції Маланюка.

До того увійшли матеріали

першої та другої Міжнародної літературно-мистецької академії «Країна Франка», а також статті, присвячені загальним питанням франко-знатчества. Неможливо, на жаль, бодай побіжно проаналізувати всі надзвичайно актуальні, справді новаторські матеріали. Але вже навіть тематика дає уявлення про глибину і вагомість кожного дослідження. Йдеться, зокрема, про статті «Іван Франко в контексті німецькомовної Шевченкіані початку ХХ ст.»

Михайла Гнатюка, «Фольклор і менталітет (дякія спостереження І. Франка)» Миколи Дмитренка, «Художній історико-порівняльне підґрунтя образу Лиса Микити з однойменною казкою-сатири

за Михайлом Шалатою

За всім огоромом суспільної вагомих публікацій відчувається вміла і дбайлива рука головного редактора збірника Евгена Пшеничного, який разом з Михайлом Шалатою

Невеличкий пам'ятник Франку зберігся у Сімферополі

Івана Франка...» Олега Шалати, «І. В. Гете й І. Франко: антиномія природи і духу» Миколи Ільницького, «Єврейські образи й стереотипи в Бориславському циклі Івана Франка» Алойза Волдана (Віденського), «Іван Франко та Станіслав Вінценз: життєписні й творчі зустрічі» Володимира Погребенника, «Іван Франко і Герман Барак: діалог, який не відбувся» Євгена Пшеничного, «Гуманітарна складова художнього мислення Франка» Григорія Штона, «Іван Франко у школі при церкві Святої Трійці» Михайла Шалати...

Ця чудова книжка упорядкована і вивірена за високими науковими критеріями, інструментована за всіма правилами видавничого мистецтва. В ній чітко визначено напрямки і розділи, подано під рубрикою «Недруковане забуте» спогади про Франка, а також маловідоме його листування з тогочасними вченими та митцями Європи і світу. Грунтовним і наскічним є розділ «Франко-знатчеві хроніка та бібліографія». Мабуть, лише брак місця не дав змоги видавцям окремо вмістити у перекладі важливі думки і висновки польських дослідників Данuty і Вацлава Шимоніків, матеріали яких надруковано у збірнику мовою оригіналу.

Можна було б тільки радіти у з'язку з виходом у світ чергового шостого тому. Одна лише біда: наклад його — аж... триста примірників. На більше свідома українська громада не спромоглася. А чужорідному олігархату Франко не потрібен. І хоч не залишився він, як пророкували, у Дев'ятнадцятому віці, але й у Третьому тисячолітті перебуває в незримій облозі.

То що ж? Нам скласти руки і чекати милостей вельможних? Ні і ще раз ні! Нам треба лупати що скалу, як заповідав нескорим Іван Якович. Треба всім українським людом допомагати братам-галичанам у цілеспрямованому, послідовному творенні Всесвітньої Франкіані.

Сьогодні письменницькі часописи відчувають голод на рідкісні, по-доброму сенсаційні відкриття. А вони ж ось, під рукою. Це джерела з невичерпної, незгlibimoї криниці франко-знатчества. Це ті матеріали, які вийшли мізерним тиражем і які завжди може надіслати в електронному вигляді усвілене дробицьке видавництво «Коло». Тож нехай ширшає коло Франкове! Нехай працює на благо України!

Шість томів новітньої епопеї Франкового духу. Шість диво-ходинок у Всесвіті Пророка. Вони — як мужня засторога усім скептиків і ворогам. Даремні ваші потуги щодо якоїсь «регіоналізації» Франка. Ніхто че не виграв у змаганні з генієм. І вже не виграє нікого!

могили Василя Стуса та багатьох інших видатних українців.

Євген Сверстюк — політ'язень радянського режиму, український письменник, філософ, президент Українського ПЕН-клубу, член ініціативної групи «Першого грудня», автор одного з найважливіших текстів українського «самвидаву»: «З приводу процесу над Погружальським».

У 1959, 1960, 1961, 1965 роках за виступи проти дискримінації української культури та у 1972-му за промову на похороні Дмитра Зерова його звільняли з викладацької роботи за політичними мотивами. Також Сверстюка переслідували за участь у «самвидаві» і протести проти арештів і незаконних судів. У січні 1972 року його заарештували і в березні 1973 року засудили за статтею 62 частиною першою Кримінального кодексу УРСР за виготовлення і розповсюдження документів «самвидаву» до семи років тaborів та п'яти років заслання.

У своєму останньому інтерв'ю для Радіо «Свобода» Євген Сверстюк зазначав, що Україна зараз проходить надзвичайно відповідальні випробування для свободи та незалежності українців, яке треба з гідністю здолати.

Ірина СТЕЛЬМАХ

ЄВГЕН СВЕРСТЮК — «ДИВАК У СВІТЛУМУ ВБРАННІ»

У переповненому залі столичного Будинку вчителья презентували другий том видання «На полі честі», в якому міститься численні спогади та статті, написані за життя, вже покійного дисидента, філософа, правозахисника Євгена Сверстюка.

«Дивак у світлу вбранні», «чоловік праведний», «людина з Божою ласкою» — так про Євгена Сверстюка згадують у своїх спогадах його рідні та друзі. Донька Віра пригадує: перед смертю батько сказав, що медици-

на закінчилися і це добре, адже тепер почнеться вічність. Дружина ж пригадує, що у його житті було дуже багато зблагів і чудес.

«Маленькум у 7 років він осліп. Батьки все кинули в жива, поїхали в місто, але лікарі тільки розвели руками і сказали: пізно, дитина втратила зір. Але хтось порадив їм бабушку, і вона читала молитви, прикладала нахрест лезо ножа і дитина прозріла. Або ще одне чудо. Згоріла церква, а разом з нею і

документи про народження. Його малописьменний батько придумав записати його на рідину в Польщі і цим зробив йому величезну послугу, адже Євген не був мобілізований до війни як «яструбків», — пригадує історій дружина Валерія Андрієвська.

Багаторічний друг і упорядник книги спогадів «На полі честі» дисидент Василь Овсяненко відзначає незламну віру Євгена Сверстюка. Свою передмову до книжки він так і назвав — «Чоловік праведний».

Сьогодні «Кримська світлиця» започатковує ряд публікацій, якими ознайомить свого читача з творами сучасних українських поетів, членів Клубу Поезії журналу «Дніпро», заснованого в 2003 році київським поетом Євгеном Юхніцею, сайту, що об'єднує поетів з десятка країн, допомагає їм знайти свого читача. Для України, де видавчина справа перебуває в процесі затяжного виживання, значення Клубу Поезії і йому подібних сайтів важко переоцінити.

Читачі «Кримської світлиці» вже мали нагоду поринути в світ чарівної поезії Лілії Ніколаєнко, запалитися полум'ям словом Наталії Крісман, в цьому числі ми представляємо вам добре відомого, талановитого українського поета зі Слобожанщини В'ячеслава Романовського. В'ячеслав Романовський народився 5 вересня 1947 року в селищі Войковський Амвросіївського району на Донеччині, але все його подальше життя пов'язане зі Слобожанщиною. В Харкові здобув філологічну університетську освіту, працював у пресі. З 1964 року друкується-

БАТЬКІВЩИНА

Із собою разом з півдня
радо в серце брав
Синє-синє Чорне море,
білій пароплав,
Шум прибою, крики чайок
в сонячній імлі,
Запахи густі і гострі кримської землі.
Та прив'язаний до стелу, тихі ріки,
До перелісків і луків, балок і ярків,
Бо і дім, і дім – все рідне
із прадавніх літ,
Як вербичка біля ставу,
між хатами – пліт.
А на морі справді гарно,
та душа ось тут,
де зустрінуть гостя маленькі
соняхи ростуть,
де всміхається небесно
кручений панич
І когось шука щоночі
невгамовний сич.
Звідси топчеться крилато
стежечка в світі.
Тут мене, як рідна мати,
обімаєш ти...

* * *

Вона в мене – одна
Вже тому, що корінням одвіку
Між ланів молодих,
Між веселого пlesкоту рік.
Тут у будь-якій хаті
Знаходжу привіт і домівку,
Хоч коли б не вернувсь
З нелегких і далеких доріг.
Вона в мене така,
Як матуся, і строга, і ніжна.
Все життя йду до неї,
А з нею у завтрашній день.
В ньому стільки для щастя:
Роботи, любові і пісні.
В ньому стільки для мене
І всіх небайдужих людей.
Хай на плечі мої
Наляга узвіಚена втома.
Хай гостюють удачі,
А з ними турботи й жалі.
Нема країща нічого,
Як себе почувати у дома,
Свою пісню вести
З однієї такої землі!

ДОДОМУ!

Із-за горба сяйнуло
стівка грайливе скло.
Осю воно – у вибалку –
матусине село!
Розбудувалось? Виросло?
Без мене як жило?

Не путівцем, не стежкою –
прямцем на сіножать –
Чи сам я повертаюся,
чи то літа спішать
До хати з білим околом,
за ясенову гать.

Вже розступилася вулиця
і килимом – спориш.
Оце б гайнуть по вигону,
як з колесом колись.
А то ідеш – і квапишся! –
а все немов стойш...

ПОВЕРНЕННЯ

Стріча мамине село
Питальним поглядом:
– Надовго?
Спішить кирпатенька школярка,
Вітається і... не взнає.
А ясени, які садив я,
До мене аж на вигін вийшли!
Припав до рідного одвірка.
А хата вірить і не вірить:
– Невже назавжди?

«КОБЗАР»

Люблю його, як Україну,
З ним в серці – захват, новизна.
...Читає мама «Катерину»,
Чита, хоч грамоти не зна.
Вона зворушена і щира,

ся в періодиці. Автор книг віршів «Одна така земля», «Благовість», «У дива на виду», «Князівство любові», «До квіту хризантем», «Цвіт озимини», «А я повім тобі...», «Да святится імя твоє» (в перекладах російською мовою), «Заоскільська сторона», «...А розстані серце не хоче!», «Ваба забав», «Іще літаю уві сні...», «Ласкавка», «Волошечка», «Вино бузкового розливу», «Бо я – українець!» та збірки есеїв «Осяяла натхненням Слобожань». Провідні теми творчості – любов до рідної землі, єдність людини з природою, велична сила кохання, гострі морально-етичні проблеми життя.

Пан В'ячеслав є членом Національних спілок письменників та журналістів України, головою творчої асоціації літераторів «Слобожанщина» (Харків), лауреатом літературних премій імені Олександра Олеся, Василя Мисика та Михайла Чабанівського.

Насолоджується справжньою українською поезією, шановні «світличані», і виглядайте нових авторів на наших сторінках!

Немов на сповіді святій.
Слови Шевченка не завчилася,
Вони жили ізмалку в ній.
Була ж як наймінчика – то в полі,
То нянікою в сім'ї чужі.
Літа тріпали, мов тополю
В ніч горобину грозовій.
А душу осявали вірші,
Які почула з «Кобзаря».
Були вони за сон миліші,
Були як вранішня зоря...
Читати і писати матір
Навчили у пізніші дні.
«Кобзар» на покуті у хаті –

Не шукайте в дружбі dna:
На землі ми тільки гости,
А земля у нас одна!
Споконвіку ми сусіди –
Різні звичай, уклад.
Не важливо, хто йде слідом,
Важливіші мир і лад.

Я з Христом, а ти з Аллахом
Далі будемо іти
Із довірою – не з страхом
До життєвої мети...

НЕВИМОВНЕ
Всі слова невпопад,
Серце повнить приплив.
Твої кіс водоспад
Захмелів, захмелів.

В'ячеслав РОМАНОВСЬКИЙ**«УКРАЇНА – ЦЕ МИ! БЕРЕЖМО В СОБІ УКРАЇНУ»**

Пошана нашої рідні.

З ним діти вирошли й онуки,
Міцнішає держава з ним
Без указівок, без принуки
Із словом рідним, дорогим.

СПІВАЮ З МАМОЮ
Коли в селі дорідним колосом
Духмянить сині вечори,
Співаю з мамою в два голоси,
Як за юначою пори.

Пливе мелодія довірливо
І живить, моя жива вода.
Давно матуся стала білою,
А як співає – молода!

Цвітуть з очей барвінки веснами
І тихо світиться лице...

На серці трепетно і весело,
Коли я згадую про це.

А пісня десь вже – за левадою
Несе і вітхі, і жалі.

Приїздами не часто радую

Рідненку в отчому селі.

Але як випада навідати

Нагода щедра в дні ясні,

Мене стрічають очі віддані

І щирі мамині пісні.

* * *

Василю Боровому

Знов гетьмані нові
по собі залишають руїну –
На землі запанії
 зло розгулялось старе...

Україна – це ми!

Бережмо в собі Україну.

Мова, віра, батьки –

це із нами ніколи не вмире.

Україна – це ми!

Не дамо, щоб коріння рубали

Лиходії і зайди,

наше слово ганьбили щораз.

Мій терплячий народе,

жирують вожді-канібали

І як бидло впрягають тебе

у чужий тарантас.

Тож доволі мовчати, братове,

доволі мовчати,

І терпіти доволі –

ми ж маємо гідність і честь.

У єднанні ми дужі,

тож станемо разом на чати –

І не вмре Україна,

бо в серці у кожному єсть!

* * *

Я з Христом, а ти з Аллахом

Говорили до зорі.

І злітала віра птахом

Понад нами, угорі.

Не було ні чвар, ні злости –

Миттєвості злітають дзвоном,
Натхненні пристрастями душ:
Нема думок про оборону –
Лиш уперед чимдуж, чимдуж.

Із потаемних скринь бажання,

Із глибини людських віків,

Із мук і ніжності кохання

Обніме нас і все окі.

Щоби хмільна гаряча слада,

Як у цвіту травневий без,

Мене й тебе, кохана ладо,

Несла до зоряних небес...

8.07.2015

* * *

Кепкувала з ньюго, кепкувала,
Виставляла між людей на глум.

А коли зозуля відкувала,

В її хаті оселився сум.

І чогось важливого не стало,

А надривне в'лоєся навік.

Довго потім серце калатало,

Що тулившь не кепський чоловік,

Що із ним би жити – не тужити,

Хай не красень, та душа з теплом.

Не знайшлось знайка

чи ворожбита,

Щоб у gamuvav її апломб.

I тепер одна, мов сиротина,

В хаті-пустці. А життя мина...

10.05.2015

* * *

На СВІТАНКУ

Туманний ранок на ріці –

Все зачакловано-казкове.

Лягає пелена бузкова

На вітру вони –

Світлини від сонячного

Сонячного вітру від сонячного

«ПОКЛИК СВЯТОСЛАВА»

Запорізький письменник, член НСПУ, журналіст Пилип Юрік видав нову збірку поезій «Поклик Святослава». Вона складається з двох розділів. У першому під назвою «Доторкнулося серце до святої» автор показав себе тонким ліриком, який оригінально передає найрізноманітніші порухи душі — думок, настроїв, емоцій, відверто філософствує про сенс буття. Що не строфа, то свіжий поетичний образ, котрий, як кажуть, бере за живе, запам'ятується, змушує розмірковувати. Кожен вірш — не просто знімок чи зліток навколошньої дійсності, а своєрідний фрагмент вируючого життя. Таке притаманне майстру слова.

До речі, з-під пера Пилипа Юріка вийшло чимало гумористичних та сатирических творів — поетичних і прозових. Зокрема, «Даремний переляк», «П'ятнадцята премія», «Тільки Сталін на стіні», «Сповідь вовководава», «Де ти вештаєшся?», «Осляче тріо».

Та повернімося до «Поклику Святослава». Мене особливо схвилювали вірші, подані у розділі «Україна — віра наша і Бог». Поет у притаманній йому манері зображену далеку й сучасну історію України та її народу, здебільшого трагічну і звитяжну. У вірші «Кричать віки» Пилип Юрік ніби запитує кожного з нас, — що ми робимо та як живемо під вічними перелами великого Чумацького шляху.

«У Крим по сіль діди мої зібралися, Запрігши кілопіт в золоте ярмо. Ми не такі? Що, браття, з нами сталося? Та гей, воли!

Чого ж ми стоїмо?».

Ні, не стояли земляки справіку — з часів оріїв, кіммерійців, скіфів, русичів. Не стоять і понині. Вони бережуть мову і культуру своїх далеких предків, не шкодували і не шкодують навіть життя заради Вітчизни. І веде їх крізь віки богиня перемоги Слава. Як пише автор у вірші «Поклик Святослава», сива кошка пам'ятає ті звитяги. Багато наших пращурів поглягло за волю. Загинув від підступного меча і великий руський князь Святослав. За однією з версій, він наклав головою у 972 році в битві з половцями на легендарному запорозькому острові Хортиця, столиці українського козацтва. От як про це розповідає поет:

«Русич тут не один свої кості поклав... — Мертві сором не ймуть! — говорив Святослав.

Задзвініли його у століттях слова. З попелища встає Україна нова:

На аркані вона, на руках — сотні пут, Жде, що діти її, беззатанну, спасуть, Що буятиве в них

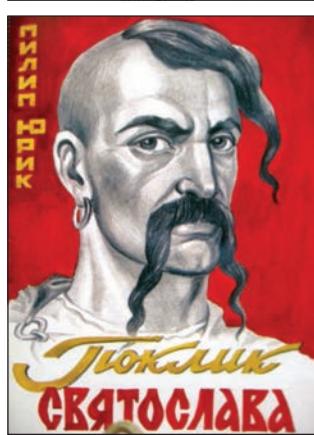
Святославова кров — Затремтять вороги і тікатимуть знов».

Не менш динамічно зображені бій дружини Святослава у поезії «Смерть волхва». Печенізький ватажок Куря хизується перед пораненим волхвом, духівником русичів, своїм «трофеєм» — головою Святослава у мішку, і каже: «Привітай же мене, чарівнику. Я врятую тобі життя». Та, як мовиться, не на того натрапив.

«Волхв крізь біль простогнав: — Негіднику, Слово правди собі затям: Внук помститься

за князя нашого.

Я пророчу ганьбу тобі —

Проповідуюем правду та істини віщи.

Варто зазначити, почули їх і мешканці міста Запоріжжя, які у квітні 2014 року розігнали зборище сепаратистів, такі планували утворити таку собі «Запорізьку народну республіку». Тими закликами переймаються майже всі вірші розділу, зокрема: «Справжні діти України Ще на каті встановути!» («Не журися, Богдане!»); «У душі зазирає совість і промовляє: «Волю не проспіть! Шануйте пісню праділів і мову!» («Черкащино! Ясна моя зоря!»); «З Колими й Сибіру чорний вітер Мимохіт орудіє штовха чимдуж. Голови схиліть, народи світу! Пом'яніть мільйони світлих душ!» («Хвилина мовчання»).

І насамкінець хочеться навести останній вірш цього високопатріотичного циклу, в якому Пилип Юрік, у своїх роздумах простуючи крізь віки, зове сучасників і нащадків:

«Я душу запалю, неначе свічку,

Поставлю у Святині на вітвар.

Дажбоже май!

На цій землі правічній

Хай буде віщим

Орій-плугатар.

Від нього рід наш,

український, звівся

Могутнім дубом

серед сивих нив

Його коріння —

мудрість праділівська,

А корона —

світла молодість синів.

Ми — правнуки Сварога,

внуки Дани,

Наш чистий прапор —

з Сонця і Води.

Хай аж за море

світло Оріяни

Пелазги-журавлі

несуть завжди!

Тисячоліття рід козачий

лічить,

Пісенно в небі

виграє наш стяг.

Цвіти, мій краю,

древній і величний,

Колиско людства,

світу майбуття!»

Що додати до такого глобального філософського висновку поета Пилипа Юріка. Тільки віру — так і буде.

Віктор СТУС,

член НСПУ,

заслужений журналіст

України і АРК

Література

14

ПОЧЕРК ДУШІ

Збірка «Автограф» (Червоноград: Додаток до газети «Літературний Червоноград», 2015. — 74 с.) вражає своєю оригінальністю. Редактор і упорядник Ігор Дах (він же — видавець) слушно зауважує, що «люди зовсім перестали спілкуватися за допомогою листівок, яких витіснили стельникові телефони та скайпи. З літератури зникає епістолярний жанр. А що залишилось після наших творчих сучасників, коли авторові вже важко написати від руки декілька слів?.. Ось чому і зародилася така ідея — видати серію альманахів з живою строфою й автографом автора».

За автографом (власне, почерком) можна визнати характер людини, її темперамент, навіть настрій, коли писала той чи інший текст. Літери, викладені чорнилом на папері, це — почерк душі. Однак таке завдання — для експертів-графологів. Утім, літературознавці вдаються і до їхніх послуг. Мож дорожимо рукописами Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Олеся Гончара... Хочемо дізнатися більше про них і від них же самих. Автограф підкаже!

Новизна і цінність рецензованого видання в тому, що така збірка (дай, Боже, переросте в серію альманахів) в Україні, мабуть, ще не виходила. Авторами все написано від руки — вірши, уривки прози. Це вже потім сканував комп'ютер. Тут представлено 37 імен поетів і прозаїків з різних куточків України: о. Роман Борщук (с. Словіта Золочівського району), Надія Олемар, Богдан Демчук, Людмила Ржегак, Наталія Кічун-Лемех (м. Червоноград), Любов Бенедишин (м. Сокаль), Ганна Кузьмак, Марія Лобай, Володимир Комбель (Сокальський район), Марія Деленко, Елла Красноступ, Надія Черкес, Сергій Гейшев, Іван Сало, Іван Гентош (м. Львів), Йосип Фиштик, Михайло Базар (м. Дрогобич), Андрій Грушак (м. Борислав), Наталія Ковалевська (м. Горлівка), Світлана Талан (Луганська область), Наталія Осипчук (м. Київ)... Також надруковано автографи юніх літераторів (цікаво, наскільки у майбутньому зміниться їхній почерк?), учнів червоноградських шкіл — слухачів Міжнародної академії літератури і журналістики Олії Бучек, Олени Федюри, Тетяни Коваль.

До кожного тексту авто-

графа додано представлення автора і його фото. Упорядник не обмежував поетів і прозаїків щодо тем. Єдина умова: кожен автор повинен мати у своєму творчому доробку хоча б одній видані збірки. Це стосувалося й юніх літераторів. В «Автографі» знаходимо рядки про Україну, рідний край, духовність, інтимну, геройко-патріотичну лірику, роздуми про соціальні проблеми, долю народу... Все написано щиро!

Цікавий, оригінальний дизайн збірки: розгорнутий шшиток пожовкливі від часу сторінок. Навіть пемдрова, вихідні дані, анотації набрані на комп'ютері «рукописним» шрифтом.

Тарас ЛЕХМАН,
журналіст

м. Червоноград,
Львівська область

ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ ДРУЖБИ

Упродовж чотирьох днів Одеса перебувала в повні сучасної літератури світу. Тут з 1 до 4 серпня проходив Міжнародний літературний фестиваль, у якому взяли участь письменники із 14 країн світу.

Організатори вирішили продемонструвати полікультурність Одеси, а ще зміцнити зв'язки міста з іншими культурними метрополіями Європи і світу. Одесити познайомилися близче з письменниками з України, Росії, Румунії, Болгарії, Грузії, Туреччини, Німеччини, Швейцарії, Норвегії, Франції, Канади, США, Мексики та Індії. Програма дійствів базувалася на літературних читаннях і дискусіях, у яких брали участь не лише письменники, а всі бажаючі. Тексти зарубіжних авторів читалися мовою оригіналу та у перекладах.

Організаторами фестивалю були Ганс Рупрехт і Ульріх Шрайбер, які влаштовують подібні літературні свята в Європі вже 20 років. «Ми раді вітати на цьому фестивалі гостей з усього світу. Ми говоримо про літературу, яка зворує, зачаровує, змушує думати і творити, про літературу, яка не знає кордонів», — сказав Г. Рупрехт.

За часового перебування на фестивалі Сергій Жадан написав нові вірші. Новою і вже перевіrenoю часом поезією літератор по-ділився з одеситами. Особливий ажотаж викликав концерт Сергія Жадана і харківської ска-панк групи «Собаки в космосі». Разом вони виконали пісню з останнього на сьогодні спільному альбому Жадана та «Собак» «Бійся за неї».

Фестивальні заходи від-відали одескі письменники, музиканти, художники,

політики. Послухати діалог російського опозиційного письменника Михайла Шишкіна з українським колегою Сергієм Жаданом про значення інтелектуалів у сучасному суспільстві прийшли художник Олександр Ройтбурд, музикант Олексій Ботвінов, радник глави Одеської ОДА Саша Боровик.

У Саду скульптур Літературного музею відбулася зустріч з польським письменником Ігором Дахом (він же — видавець). Він зауважив, що Україна і Польща мають глибокі літературні зв'язки. «Я дуже люблю українських авторів — Андруховича, Жадана, всі їхні книжки, як тільки були видані в Україні, — одразу ж були видані в Польщі. У мене є три книжки, пишу четверту і вони всі видані в Україні. Я приїздив в Одесу, коли ще був студентом, приїздив, як тільки починав свою роботу. І дуже радий, що тепер можу приїхати як автор книг», — розповів Вітольд Шабловський.

У залі Літературного музею фрагменти своїх книг читали швейцарець Лукас Берфусс і Еліот Уайнбергер із США. Лукас Берфусс — один із найвідоміших німецькомовних авторів, те-

атральний драматург. Есей Еліота Уайнбергера не звичні, він пише так, що починаєш бачити все наяву. В них немає чіткого сюжету, немає логічного початку і завершення, але це лише інтригує. Спочатку глядачі слухали фрагменти мовою оригіналу, їх читали самі автори, потім твори зукали у перекладі українською у виконанні одеських акторів.

В рамках фестивалю відбулася зустріч з патріархом сучасної української літератури Юріє

«ВИШИВАНКИ ВІРИ РОЇК – ЦЕ ЧИ НЕ ЄДИНЕ, що сьогодні духовно ще пов'язує КРИМ з УКРАЇНОЮ...»

ПРОБА ПЕРА Кафедра української філології Кримського інженерно-педагогічного університету (завідувач – доцент Ніна Грозян) не тільки готує фахівців-філологів з української мови та літератури, а й залишає своїх студентів до активної наукової та літературної творчості. І я наслідом такої роботи – видання вже кілька років поспіль збірника науково-творчих праць студентів під назвою «Інсталляції». А до літературної творчості заохочуються студенти не лише філологічного, а й інших факультетів університету. Ази художньої творчості літератори-початківці отримують

Ілля КЛІМЕНКО

ОБЕЛІСК

Посеред випаленої пустелі, утопаючи в потоках мертвого скепточного повітря, стоїть обеліск. Викуваний з невідомого металу, прикрашений дивними написами, що здатні викликати відчуття безпринципного страху, він стоїть та приманює мандрівників.

Біля нього сидить звір, прикутий ланцюгом. Чи то він народився у пустелі, чи звик до неї... Чи сам її створив. Прикутий, він якщо й мав попереднє життя, – не залишив про нього спогадів.

Звір – не ворог людині, він всього лише сторож, але сторож ревнивий. Багатьох загріз він не зі злості, а

через відсуття обов'язку перед обеліском. Його посадили на ланцюг для захисту дорогоцінного стовпа, і він ні за які земні та неземні блага не покине його. Навіть якщо зняти ланцюг, – він не піде.

Легким пустельним вітерцем у шолом нагребло жмено піску, очі почало страшенно різати. Я зняв свій «горшок», витрухнув, але на голову не повернув – й без нього скепточно. Ледве переступаючи ногами, потоптаючи у цьому дияволському піску, я рушив далі, не втрачаючи із виду образ моєї цілі, що блищає десь вдалечині. Мої очі не бачать її, але я відчуваю. Я знаю, що моя ціль закрита звіром. Усі легенди щедро описують його, не знаючи міри у барвах та подробицях. Але я не для того пересік

ють від очільника україномовних письменників Криму, відомого поета і літературознавця Михайла Вишняка. Уважі наших читачів пропонуємо оповідання з наступного кафедрального збірника студента Іллі Кліменка, який пробує себе в жанрах і великої, і малої форми.

Сам Ілля коротко представляє себе читачам так: «Народився 10 липня 1993 року в Сімферополі, де й живу дотепер. Закінчив школу № 37, раніше вчився в СНВК «Лінгвіст». Писати почав у 2009-2010 рр. Оскільки захоплений кіно і літературою, вирішив спробувати створити що-небудь своє»...

болота та склепи, щоб просто впасті посеред пустелі. Я знаю, що тоді буде. Я впаду, і мене склюють птахи або знайдуть мандрівники. Краще птахи – вони з'їдять раз та назавжди. Мандрівники ж віднесуть мене куди завгодно, можливо, навіть за межі пустелі, і я почну свій шлях спочатку. Або взагалі не почну.

Наскільки б жахливим не був той звір, – усі смертні. Наскільки б міцним не був ланцюг, – час міцніший. Якщо сьогодні вам здається, що Рим стоїть, назавтра його не врятають навіть гуси.

Я викинув шолом, поправив наядку на колчузі та продовжив рух уперед. Туди, де на верхівці обеліска в алмазному ларці сидить моя фея.

КРИМ УКРАЇНСЬКИЙ (з архіву «Кримської світлиці»)

УЖИВАЛИСЯ КОЛИСЬ У КРИМУ І БАЛАЛАЙКА, І ВИШИВАНКА...
90-ті роки, радгосп «Янтарний» Сімферопольського району, Пожарський будинок культури, учасники народного хору «Гомельба долина»
Фото Константина ДУДЧЕНКА

У РАДІ ЄВРОПИ ПРОЙШОВ ВЕЧІР КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

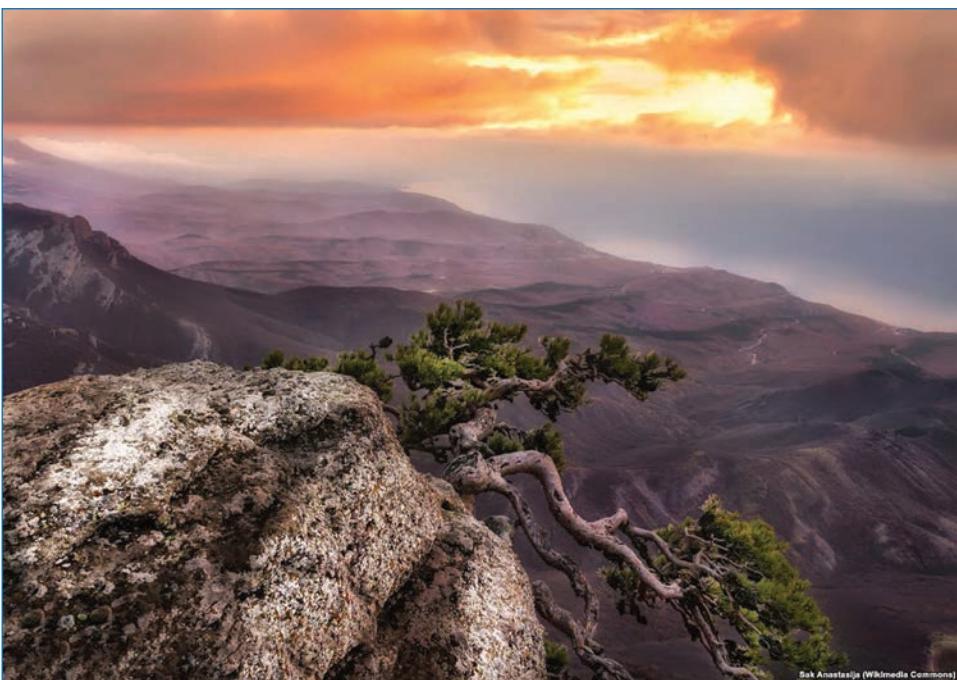
Минулого тижня один із днів засідання парламентської асамблеї Ради Європи в Страсбурзі завершився вечором кримськотатарської культури.

Захід зібрав понад 400 осіб, на вечір прийшли дипломати з усієї Європи, депутати ПАРЄ, судді ЄСПЛ, посли та інші високопоставлені особи. Про це у Facebook написав народний депутат України, член української делегації в ПАРЄ Георгій Логвинський.

Європейцям представили фотовиставку, що розповідає про історію кримськотатарського народу. Витвори кераміки Рустема Скибіна (на фото) створили душевну атмосферу і наповнили вечір яскравими барвами. Гостей пригощали традиційними стравами (люля-кебаб, хану-

ма, сарбірма, сарма) від кримськотатарських кухарів. Настрій створювала народна музика у виконанні композитора Джеміля Каїровського, акордеоніста Шевкета Зморкі, виконавця Агабекова.

«Take відчуття, що на деякий час у Страсбурзі з'явився шматочок Криму з усім його колоритом і радістю. Кримський вечір пройшов на «ура». У багатьох були помітні слізки на очах. Атмосфера і почуття переповнювали... Ми вкотре показали, що вмімо радіти, сміятися і боротися. Радіти перемогам, сміятися над ворогами і боротися за те, щоб сила права була вищою права сили», — поділився враженнями від цього заходу Георгій Логвинський. (<http://ua.krymr.com>)

Sak Anastasiya (Wikimedia Commons)

«ПІВДЕННЕ ДЕМЕРДЖІ НА СВІТАНКУ» — НАЙКРАСИВІШЕ ФОТО КРИМУ ЗА ВЕРСІЄЮ WIKIMEDIA

В українській частині міжнародного фотоконкурсу фотографій пам'яток природи «Вікі любить Землю» обрана красна фотографія по Автономній Республіці Крим, повідомляють організатори конкурсу.

«Перемогу здобула фотографія «Південне Демерджі на світанку» Анастасії Сак, зроблене в листопаді 2013 року і завантажене на конкурс у травні 2015 року», — розповіла виконавчий директор громадської організації «Вікімедіа Украї-

на» Наталія Тимків.

Вона також уточнила, що найбільша кількість фотографій приурочені до природоохоронних об'єктів з АР Крим у 2015 році завантажила автор Христина Федорович, вона поповнила Вікісховище (сховище вільних медіафайлів, яким користується Вікіпедія) на 28 зображень пам'яток природи.

«Вікі любить Землю» — фотоконкурс, учасники якого фотографують пам'ятки природи та об'єкти природно-заповідного фонду і заван-

тають їх на Вікісховище. Конкурс заохочує вікіпедистів сформографувати всі об'єкти, що належать до природно-заповідного фонду країни.

Урочище Демерджі — геологічна пам'ятка природи національного значення в Кримських горах. Він розташований на схилі однойменної гори Південне Демерджі поблизу селища Лучисте. Біля підніжжя гори — кам'яні осипи, на вершині — гірськолугова рослинність.

УКРАЇНСЬКИЙ БОКСЕР СЕНСАЦІЙНО СТАВ ЧЕМПІОНОМ СВІТУ

Україна отримала третіого чемпіона світу у професійному боксі — Віктор Постол нокаутом у десятом раунді переміг аргентинця Лукаса Матіссе і завоював титул чемпіона світу за версією WBC у першій напівсередній вазі.

Сам бій проходив у Карсоні, штат Каліфорнія, повідомляє boxingnews.com.ua. Перші шість раундів бою пройшли в рівній боротьбі, але, починаючи з сьомого, Постол повністю заволодів ініціативою. Закінчився бій у десятому раунді, коли Постол упіймав Матіссе ударом правою назустріч, відправивши аргентинця в нокаут.

Такий результат став несподіваним ще й тому, що нокаутуючого удару чекали від Матіссе, а українців перед боєм, якщо й відда-

вали перевагу, то рішенням суддів, зазначаючи, що він не має сильного удару.

На момент зупинки бою Постол лідирував на двох суддівських картах 86–85 і програв на третій 85–86.

Згідно зі статистикою CompuBox, за поєдинок Постол зміг завдати 113 влучних ударів з 509 викинутих (22%), в той час, як Матіссе — 96 ударів з 281 викинутого (34%).

Варто зазначити, що поєдинку за титул чемпіона світу Постол чекав 17 місяців після того, як став обов'язковим претендентом.

На поєдинку було багато українських уболівальників з прапорами, а сам Постол вийшов у ринг з футболькою з написом «Pray For Ukraine» («Молітися за Україну»).

Після бою він так прокоментував свою перемогу:

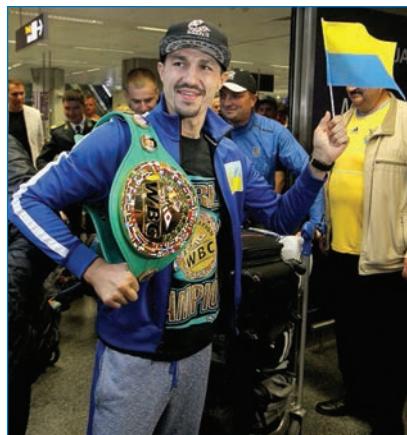
«Хочу віддати належне Матіссе — він дуже серйозний суперник. Про нокаут, звісно, думав, але не зациклювався на ньому. Я зрозумів, що можу його нокаутувати, а удар привів сам. Від Maticse я пропустив кілька сильних ударів, та недаремно ж маю прізвисько Ісметан — я тримаю ударами».

Зазначимо, що Лукас Матіссе вперше програв до-

строково, а Віктор Постол виграв 28-й бій і продовжує залишатися непереможеним.

Отже, тепер Україна має трьох чемпіонів світу — Володимира Кличка, Василя Ломаченка та Віктора Постола.

На фото унизу — урочиста зустріч чемпіона на напівсередній вазі за версією WBC Віктора Постола в аеропорту «Бориспіль»

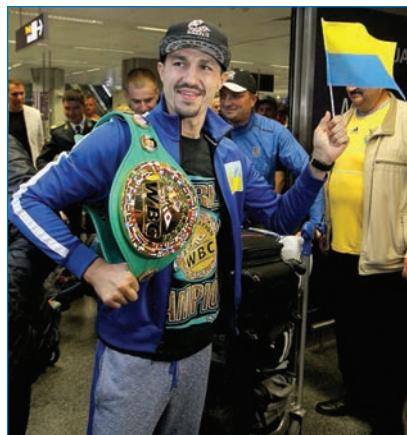

**СВІТЛАНА АЛЕКСІЄВИЧ
ОТРИМАЛА НОБЕЛІВСЬКУ
ПРЕМІЮ З ЛІТЕРАТУРИ**

Нобелівська премія з літератури за 2015 рік присуджена білоруській письменниці Світлані Алексієвич. Про це в Стокгольмі оголосила постійний секретар Шведської академії Сара Даніус, передають «РИА Новости». «За її багатоголосу творчість — пам'ятник стражданням і мужності в наш час», — повідомила Сара Даніус.

Світлана Алексієвич — автор популярних книг про чеченську війну, Чорнобиль, Другу світову війну очима жінок, перекладена 20-ма мовами. Вона відома творами «Час секонд хенд» та «У війни не жіноче обличчя», за які отримала премію імені Капуцинського. Окрім цього, С. Алексієвич присудили Премію миру німецьких книгороговців, повідомляє «Українська правда».

Президент Петро Порошенко привітав цьогорічну нобелівську лауреатку з літератури Світлану Алексієвич. Про це він написав у Фейсбуці. «Нобелівську премію з літератури отримала Світлана Алексієвич, родом з Івано-Франківська. Де б ми не були, якою б мовою не говорили і не писали, — ми завжди залишаємося українцями! Вітаю! — зазначив Глава держави.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджені приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «KC»

О ФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

